

D E P L A T E .
(!)(!)(!)(!)(!)(!)(!)

Tijdschrift van de Oostendse Heemkundige kring "De Plate", v.z.w.

Hoofdredacteur : O. VILAIN

Rogierlaan 38, bus 11.
8400 OOSTENDE

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen ondertekende bijdragen.
10e jaargang, nr 6 september 1981.

INHOUDSTAFEL VAN DIT NUMMER ZIE LAATSTE BLADZIJDE.

SEPTEMBER-ACTIVITEIT.

De Oostendse Heemkundige kring "De Plate" heeft u eer en genoegen u uit te nodigen op de voordracht met dia's die doorgaat op
donderdag 24 september 1981 om 20.30 uur.

het onderwerp : Kunstschilder Emile BULCKE

de spreker : de heer Norbert HOSTYN, Conservator van de Stedelijke
Musea, Oostende.

Emile BULCKE is voor ons op de eerste plaats de man van de burgemeesterportretten in de raadszaal van het Oostends Stadhuis.

Deze indrukwekkende portrettengalerij werd door meester BULCKE geschilderd toen hij al meer dan 70 jaar oud was. Daarom zijn dit nu niet direct de beste werken om over BULCKE's talent te oordelen. Met de spreker volgen we de jonge BULCKE naar de Academies van Brugge, Brussel en Parijs, we volgen zijn carrière te Brussel en Oostende. We maken kennis met zijn immense oeuvre : stilleven, vissers, landschappen, marines, maar vooral met zijn portretten. Meer dan 1.000 portretten heeft BULCKE geschilderd, veelal knap maakwerk op bestelling, maar ook tal van bezielde doeken zijn vrouw of kind voorstellend. Daarvan is het portret van zijn dochtertje Dinah volledig in harmonieën van rode kleuren een onbetwist hoogtepunt.

We horen ook het tragische verhaal van zijn echtgenote Augusta KOCKENPOO en zijn dochtertje Dinah, we leren de verbitterde ouders BULCKE kennen, we maken ook kennis met zijn ongelooflijk huis te Schaarbeek; de inhoud daarvan werd het basisfonds van onze kring.

Norbert HOSTYN schreef een 50 blz dikke monografie over de kunstschilder.
Ze is de avond van de voordracht te verkrijgen à 400 fr.

Aansluitend wordt in het Heemkundig Museum een tentoonstelling rond de figuur van Emile BULCKE opgebouwd. Ze is te bezichtigen elke zaterdag, dit tot eind oktober.

J.B.D.

HEEMKUNDIG MUSEUM

Het Heemkundig museum is nog open iedere dag van september van 10 tot 12 u en v
van 15 tot 17 u. (de dinsdag niet).

We kunnen onze leden niet genoeg aanraden geregeld een bezoek te brengen aan hun museum, want er zijn altijd nog zaken die ze niet gezien hebben of die tot de nieuwe aanwinsten behoren.

Antony Valabrègue, Au Pays flamand... (Aanvulling 1)

N.B. De ontbrekende bladzijden uit de tekst van "Au pays flamand", gesignaleerd in de eerste bijdrage, De Plate, febr. 1981, kan ik nu hieronder bespreken. De heer R. Verbanck was zo vriendelijk mij een fotocopye daarvan te bezorgen waarvoor ik hem nog ~~sen~~ van harte bedank. Ter wille van de duidelijkheid herneem ik mijn tekst over Sint-Winoksbergen en Kassel. Daartussen had A.V. het hoofdstuk "Moeurs et Traditions" ingelast dat ik hier nu ook behandel.

Bergues (Sint-Winoksbergen)

'n Heel stil vervallen stadje. Eertijds hoofdplaats van een kasselrij met 33 steden en dorpen. ~~Het~~ station is gebouwd te midden van een bastion van de versterkingen van Vauban. Prachtig is het ~~ong~~ gerestaureerde belfort, in Vlaamse renaissance uit de 16e eeuw. De nachtwachter vlakbij kondigt nog de uren aan in het Vlaams.

De stad heeft zich ontwikkeld rond de abdij gesticht door Sint-Winok (665), op de Groenberg, waar nog twee ongelijke torens rechtstaan, de Witte en de Blauwe toren. Relieken van Sint-Winok, ~~vereerde~~ stadspatroon, in de Sint-Maartenskerk (17e e.), flink gestoffeerd met doeken van Vlaamse meesters (o.a. O. Venius, Jan van Reyn, R. Van Hoecke).

Moeurs et Traditions.

In 1853 werd in Duinkerke het "Comité flamand" opgericht met het doel eigen geschiedenis, zeden en tradities te bestuderen. Tot de stichters behoorden Ed. de Coussemaker (zie verder) en Lod. De Baeker (1814-1896), auteur van "Les Flamands de France" (Gent, 1850). Een bijzonder ijverig lid was ook de Kasselse historicus M. De Smyttere (1800-1885). Het genootschap, dat weldra veel aanhangers teldt, gaf Annales en een Bulletin uit en publiceerde ook een kritische bibliografie over Frans-Vlaanderen. Aan de hand van een enquête, geleid door de Coussemaker, werd een kaart opgemaakt (1856-1857) van de verspreiding van het Vlaams en van de gemengde en verfranste gebieden. Weldra ondervond de culturele beweging tegenwerking van de wantrouwige officiële administratie maar de actie werd voortgezet. In Duinkerke werd ook "La Société Dunkerquoise" gesticht met als voornaamste studieobject de lokale geschiedenis.

Laat me toe hier de merkwaardige figuur en het werk van Edmond de Coussemaker bondig te belichten.

Die buitengewoon verdienstelijke man stamde uit een vooraanstaande familie van Nederlandse afkomst. Hij werd op 19 april 1805 geboren te Belle waar zijn vader (licentiaat in de rechten van de Leuvense en doctot in de geneeskunde van de Leidse universiteit) vrederechter was. De begaafde Edmond deed zijn humaniora in Belle en in Dowaaï. In die laatste stad kreeg hij ook zijn eerste muzikale opleiding die voortgezet werd in Parijs waar hij rechten studeerde (1825-1830). Door zijn familiërelaties had hij hier toegang tot de hoogste kringen.

In Dowaaï deed hij stage als advocaat (1831) en breidde er zijn muziekstudie uit. In 1836 huwde hij met Maria Mignard de la Mouillière uit Broekburg en begon hij zijn loopbaan van magistraat. Eerst werd hij waarnemend vrederechter in Belle, daarna vrederechter in Sint-Winoksbergen (1843), rechter in Hazebroek (1845), vervolgens in Duinkerke (1852) en ten slotte in Rijsel (1858) waar hij stierf op 10 juni 1876.

Algauw ontplooidde E. de C. een ongemene bedrijvigheid. Als componist schreef hij o.a. een aantal kerkelijke en wereldlijke gezangen en als musicoloog deed hij opzoeken ~~over~~ Hu(g)bald (een theoreticus uit Vlaandrens vroegste muziekgeschiedenis, 9e-10e eeuw) en over de middeleeuwse muziek waarover hij veel publiceerde. Ook als archeoloog en historicus was hij zeer actief. Het resultaat van 20 jaar archivale opzoeken legde hij vast in "Troubles religieux du XVIIe siècle dans la Flandre maritime", een vierdelig

werk met een overvloed van bewijsstukken (Brugge, 1875-1886). Het meest bekende is E. de C. als filoloog en folklorist door zijn "Chants populaires des Flamands de France" (eerste uitgave Gent, 1856, 419 blz. tekst, met platen en muziek - zie verder.)

Het was in zijn huis in Duinkerke, waar hij rechter was, dat op 10 april 1853 het "Comité flamand de France" gesticht werd. De leuze was "Moedertaal en Vaderland" en het doel: alle uitingen van Vlaamse cultuur te verzamelen en "le maintien de la langue flamande dans les arrondissements de Dunkerque et d'Hazebrouck". De stichters wens- ters wensten daarbij goede Franse staatsburgers te blijven. Na enkele maanden telde het comité 140 nieuwe werkende leden waaronder ook buitenlanders zoals: Joz. Alberdingk Thijm, J. Kervyn de Lettenhove, Jules de Saint-Genois, H. Conscience, Pr. Van Duyse, F. Snellaert, C. Serrure, de gebroeders Grimm, A. Hoffmann von Fallersleben. E. de Coussemaker - geen echte strijdersfiguur ~~waalsedabovengenoem-~~ de L. De Baeker, maar een overtuigd verdediger van de moedertaal - bleef voorzitter tot aan zijn dood, d.w.z. 23 jaar lang. Hij was lid van meer dan 25 geleerde genootschappen van Frankrijk en corresponderend lid van een groot aantal Europese academiën. De diploma's daarvan worden bewaard in het ~~Depuydt-museum~~ te Belle. Ver- bijsterend is het feit dat na zijn dood de duizenden boeken en documenten van zijn bibliotheek in verscheidene veilingen verspreid werden in Belle en Brussel. (cf. L. Verbeke, Vlaanderen in Frankrijk, Davidsfonds, Leuven, 1970, pp. 49-57 en voor- al R. Debevere, Edmond de Coussemaker (1805-1876), een belangrijk Frans-Vlaming, Ons Erfdeel, 12e jg. nr 2, pp. 105-113; nr 3, pp. 87-94; nr 4, pp. 100-105.)

Terug nu naar de uiteenzetting van A. Valabrègue.

Het is moeilijk zo gaat hij verder, de huidige situatie van het Vlaams te beoor- delen. De plattelandsbevolking houdt ervan als van haar natuurlijk uitdrukkings- middel. Hij voegt er volgende relevante opmerkingen aan toe. "Les Flamands de Fran- ce ne comprennent pas toujours le dialecte qui a été organisé de nos jours en Bel- gique et qui se rapproche, dans ses formes, du hollandais. Cette langue, en deve- nant officielle et littéraire, s'est éloignée de ses origines populaires (A.V. be- doelt hier de taal van de heroplevende literatuur in Vlaams België vooral bevorderd door de Van Nu en Straks-Beweging); le flamand qu'on parle aux environs de Dunker- que est resté, pour ainsi dire, plus classique. Un livre imprimé en Belgique offrira sans aucun doute maintes difficultés à un villageois que voudra en faire la lecture". Bovendien is hier geen Vlaamse litera- tuur ontstaan. "Cette abstention prouve combien l'influence de l'éducation fran- çaise s'est insinuée chez eux de toutes parts." (Inderdaad, hoe kan een taal zich uiten als ze systematisch gewurgd wordt!).

In de 17e eeuw, vervolgt A.V., was er Mich. De Swaen van Duinkerke, een waar- achtig dichter. Verder: Abraham de Conynck van Belle, Andries Staven van Kassel, Modewyck van Sint-Winoksbergen. De hele poëzieschat "de nos Flamands" ligt in de liederenverzameling van De Coussemaker en in enkele hier en daar verspreide stuk- ken. Aan die bundel besteedt A.V. grote aandacht (9 blz.). Ik sta er ook wat lan- ger bij stil.

Terecht beschouwde E. de Coussemaker zijn werk "als een bijdrage tot de geschiede- nis van de Nederlandse beschaving". Het is een verzameling van 150 volksliederen (d.w.z. anoniem en onpersoonlijk, volgens de opvatting van E. de C.) met de oorspronkelijke zangwijze, een Franse vertaling en aantekeningen, voorafgegaan door een inleiding. Van dat boek bezorgde P. Bayart een tweede uitgave met belangwek- kende notities (Rijsel, 1930) en de werkgroep Malegijs, Kemmel-Steenvoorde, een anastatische druk, 1976. die hier vóór me ligt.

De inleiding is bijzonder lezenswaard. E. de C. zet erin uiteen waarom hij dat werk aangevangen heeft. Volksliederen drukken het intieme leven van een natie uit. De tijd dringt om die documenten, "précieux souvenirs de notre antique et naïve Flandre" te verzamelen. Hierbij merkt hij op: "Les derniers vestiges de la civili- sation flamande dans le Nord de la France sont près de s'engloutir dans l'oubli..." (p. IV).

"La langue flamande disparaît de jour en jour du sol de notre Flandre. La langue française, la seule qui soit permis d'enseigner dans les écoles primaires, s'étend de plus en plus sa domination. Ses envahissements sont tels que, dans quelques années, les personnes sachant lire et écrire le flamand seront rares, se qui ne laisse pas que d'être regrettable à plus d'un point de vue..." (pp. VI-VII). (Die pessimistische woorden zijn - zoals we weten - in vervulling gegaan).

"L'enseignement du flamand n'a-t-il pas encore un avantage incontestable, celui de donner une grande facilité à apprendre les autres langues du Nord, et le français lui-même? (Een argument dat we nog op onze dagen horen in Frans-Vlaanderen)."... pourquoi n'enseignerait-on pas dans la Flandre la langue flamande du moins au même titre que l'anglais, l'allemand ou l'italien? Cette exclusion, dont elle est l'objet, est irréfléchie et déraisonnable, ceux qui l'ont prononcée n'ont pas envisagé le coté utile et pratique du flamand" (p. VII).

"La langue flamande; qui dans notre Flandre est restée stationnaire, a fait, en Belgique, depuis environ un demi-siècle, un pas vers le Hollandais... (De geschreven taal van de aanhangers der Vlaamse Beweging had inderdaad een algemeen Nederlands karakter en sloot vanzelfsprekend aan bij die van het Noorden). Ceci est tellement vrai que les Flamands de France lisent très bien les écrivains belges et hollandais des XVIIe et XVIIIe siècles, et qu'ils ont de la peine à comprendre les livres modernes. Sous ce rapport, on trouvera dans nos chants des expressions qui sont hors d'usage aujourd'hui chez les Belges, nos plus proches voisins, aussi bien dans la langue parlée que dans la langue écrite..."(pp. XXII-XXIII).

Wat nu zijn liederen betreft - waarvan er vele, zoals te verwachten was, ook bij ons bekend zijn - E. de C. heeft ze opgetekend uit de mond van het volk in de arrondissementen Duinkerke en Hazebroek. Ze werden hem voorgezongen door kantwerksters en leerlingen van de zondagsscholen in Belle, Kassel en Steenvoorde. Hij heeft ze in 13 categorieën ingedeeld, alle voorzien van een korte commentaar. Hier en daar neemt hij een variante op, b.v. een Rijnlandse bij lied 34. Verder geeft hij nog musicologische beschouwingen over de melodie, de harmonie, de tonaliteit en het ritme van de liederen.

Nu volgen we weer A.V.

Die "Chants populaires" treffen hem door hun natuurlijkheid en hun eigen Vlaamse aard. Hij haalt er een tiental aan (in de Franse vertaling). Sommige kerstliederen doen denken aan doeken van de Vlaamse Primitieven.

B.v. lied 13. Fris en naïef klinken volgende regels:

Maria geeft hem suikerpap
en Joseph brengt den windelap...
Daer Joseph werkt den heele nacht
en wascht de luyers in den gracht.
Nu maekt hy hier, dan raept hy hout,
want met den winter is het kout...

van lied 32, "tGodsdeel of den Rommelpot" (pot met errond een varkensblaas waardoor een rietje werd getrokken) vinden we een voorstelling bij Adr. Van Ostade.

"Geeft wat om den rommelpot,
't is zoo goet om hutsepot..."

Sommige verzen hebben de waarde van een gezegde. Zo de beginregels van lied 38.

"Waer is erkerke sonder sanck,
of kermis sonder keelgeklanck..."

De Spellewerksters vieren hun patrones, Sinte-Anna, met grote vreugde en treuren als die feestdag is (zeven Sinte-Annaliedjes heeft E. de C. opgenomen)

Uit lied 97 citeer ik:

Kindertjes, steekt yulder keelegatje op,
om te roepen; zymmer al iow!
Zymmer al iow! We moeder al zyn!
Hemme geen bier, we drinken al wyn...

En uit lied 98 :

Sint'Annadag is deure,
'k ben myn geldetje kwyt;
nu zit ik hier en treure
met kleynen appetyt...
Myn kussen aen de galge,
myn boetjes aen 't Perlorin (Fr. pilori = galg)
'k Wilde dat g'heele dage
Sint'Anna mogte zyn.

Van de zeven "Zeevaertliederen" vermeldt A.V. lied 64 en noemt het "une sorte de poésie nationale" van de Ijslandvaarders? Het was zeer populair in Duinkerke en vertelt bijzonderheden over de afvaart, de reisroute, de vangst en de terugkeer. (J.Fil-
liaert - die ook naar E. de C. verwijst - beschrijft uitvoerig dat "socialisme" der Ijslandvaarders" in zijn net-zoveel-vlijt en piëteit geschreven "De laatste Vlaamsche Ijslandvaarders", Lambooy, Tiaat, 1944, 2de uitg., pp. 94-99. De eerste verzen:

In 't jaer zeventien hondert,
gy moet niet zyn verwondert,
wy gaen al naer Nieupoort,
om te slaen een akkoord...

suggereren het aanwervingskantoor in Nieuwpoort waar in 1727 een "Compagnie van Vischvaert" opgericht was.

Lied 92 betreft de "Vinkenieren" met hun wedstrijden. "Est-il chose plus flaman-
de?" vraagt A.V.

Plaisante vinkenieren,
den koelen mey komt aen,
de bruyloft van de dieren;
laet ons naer 't veld toe gaen...
Net en lym meê genomen,
met de pille al op den hoed (pille = lokvoggl)
regt naer de groene boomen.
Liefhebberd, schep goed moed!

Natuurlijk zijn er ook hekel-en spotliederen. Over de steedse maniertjes van de Duinkerke meisjes gaat lied 132 (vooral gezongen door de kantwerksters van Belle):

Te Duynkerk' gaet het al verkeerd;
de meysjes zyn in 't fransch geleerd...
De meysjes dragen al zyden roks.
De knechten dragen maer leeren broeks...
De meysjes dragen markynen schoens.
De knechten dragen maer houten schoens...

Dat doet een beetje denken aan het schimpdicht van de Amsterdammer Roemer Visscher (1547-1620) op de "Amsterdamse dochters" die de Brabantse mode volgen:

"De meiskens van de courtoisie
stellen op Brabants haar fantasie..."

Plezierig (en beroemd) is 'Carillon van Duynkerke" (lied 80):

Een kalemanden rok,
een wit mantlyntje d'rop,
En weet ye waer da'k weunen?
Al in Sint-Gillis dorp.
Een lynwaden kazakje,
een biezaeboomen rok;
En zou 'k daermeê niet lachen?
De fruytpan op zyn kop.

Overbekend (ook bij ons) is het "Reuzelied" (44). (De verminkte tekst, meent E.deC. in de commentaar, gaat terug op Scandinavische tradities en het lied wordt in het eerste deel gezongen op de wijs van "Creator alme siderum").

Be-poëzie een land ligt in zijn liederen, besluit A.V. Ze mogen niet verloren gaan. De kamergeleerde moet naar de ziel van het volk luisteren als naar een bron van eeuwige jeugd.

(wordt voortgezet)

G. BILLIET.

BOEKENNIEUWS

Biografisch woordenboek van Nederland (BWN)

Na jaren van gestadige en intensieve arbeid kon deel I van het nieuwe "Biografisch Woordenboek van Nederland" (BWN) ter perse gaan. Aan dit werk dat 680 bladzijden met 493 trefwoorden omvat, hebben 215 auteurs meegewerkt. De uitgave wordt door uitgeverij Martinus Nijhoff B.V. verzorgd. Via radio, pers en mededelingen in periodieken is in ruime kring in Nederland de aandacht op de verschijning gevestigd. BWN I kwam in de laatste dagen van 1979 van de pers, onder eindredactie van J. Charité, te's -Gravenhage en werd opgenomen in de (Nederlandse) "Rijks Geschiedkundig Publicatiën" (buiten de series). De prijs is mij niet bekend; er mag aangenomen worden dat die eerder aan de hoge kant uitvalt, wat trouwens steeds het geval is voor een referentiewerk dat niet commercieel is. Voor het tweede deel is intussen een niet onbelangrijke hoeveelheid kopij persklaar; wanneer het boek zal klaar zijn en voor verkoop en distributie zal beschikbaar worden gesteld, is nog niet geweten noch beslist. Mogelijk en wellicht een aanvullende bron voor hen die aan Belgische vorsching, op nationaal of regionaal vlak, doen en geconfronteerd worden met Nederlandse onderdanen en vreemdelingen, die, althans vóór 1914, veelvuldig in België verpozing zochten en vonden, ook te Oostende en aan de Belgische kust.

DE ZWEEDSE COMPAGNIE.

Voor belangstellenden in de geschiedenis van de 18e eeuw, signaleer ik, dat de tekst van het doctoraat van Christian Koninckx over de Zweedse Compagnie uiteindelijk in boekvorm uitgegeven werd, en wel in de Engelse taal, de internationale wetenschappelijke taal. Hier volgt de accurate titelbeschrijving.

KONINCKX (Christian), The first and second charters of the Swedish East India Compagny (1731-1766). A contribution of the maritime economic and social history of North-Western Europe in its relationships with the far East. 8500 Kortrijk Damstraat 15), Van Ghemert Publishing Compagny, 1980, 543 p., 1.200 B.F. Christian Koninckx onderzocht er o.m. de relaties met de "Oostendse Compagnie" (al dan niet een voortzetting hiervan?), wat ik in "De Plate" van 1980 kort behandelde in een kleine notitie. De auteur, Chr. Koninckx, is thans tewerkgesteld bij de Centrale Bibliotheek van de Vrije Universiteit Brussel, waar hij trouwens afstudeerde.

EEN DOCTORAAT OVER DE HISTORISCHE ONTWIKKELING VAN ONZE KUSTVLAKTE.

Op woensdag 4 maart 1981 verdedigde Mevrouw Cécile Baeteman, houder van een diploma van licentiaat in de aardrijkskundige wetenschappen, uitgereikt door de Vrije Universiteit Brussel; een oorspronkelijk proefschrift en een stelling ter verkrijging van de wettelijke graad van doctor in de wetenschappen aan dezelfde universiteit. Onderwerp van het proefschrift: "De Holocene ontwikkeling van de westelijke kustvlakte (België)".

EEN GESCHIEDENIS VAN ONZE MOEDERTAAL.

Het boek "Geschiedenis van de Nederlandse taalkunde" (Den Bosch, Malmberg, 1977, 413 bla.), onder redactie van D.M. Bakker en G.R.W. Dibbets, heeft de bedoeling niet alleen aan alle neerlandici, zowel beginners als vaklieden, maar ook andere belangstellenden een overzicht te geven van de voorgeschiedenis en de huidige stand van het onderzoek op diverse deelgebieden: grammatica, lexicografie (woordenboeken), filologie, plaats- en persoonsnaamkunde, en dialectkunde. Als zodanig verenigt dit boek de functies van studieboek en naslagwerk. De geïnteresseerde lezer kan, mede met behulp van de bibliografische aantekeningen aan het eind van elk hoofdstuk, zelf zijn weg vinden naar een dieper gaande informatie. Om de lectuur te vergemakkelijken is een alfabetische lijst van vaktermen met hun verklaring toegevoegd.

E. SMISSAERT.

POTENTIELE KIEZERS TE OOSTENDE.

Kiesgerechtigheid ging lange tijd samen met betalen van belastingen. In het Oostends Stadsarchief steekt een namenlijst van stadsgenoten die anno 1818 minstens 50 guldens belasting betaalden en aldus kiesrecht hadden.

Voor mensen met historische of familiekundige belangstelling is die namenlijst niet zonder belang.

Norbert HOSTYN.

LISTE ALPHABETIQUE;

Des Habitans de la ville d'Ostende, qui payent au moins 50 florins de Contributions directes et qui peuvent être nommés Electeurs.

NOMS et PRÉNOMS

DEMEURES

ADAMSON, Jacques	Rue archiduchesse, n° 26
BAILLON, Jacques	- d'église, n° 12.
BARGÉE, Jacques	- de la chapelle, n° 13.
BAHAEGHEL, Dominique	- quai de l'empereur.
BELLEROCHÉ, Henry.	- idem n° 5.
BUSSO, Charles	- St.-Sebastien, n° 3.
BAUWENS, Jacques	Marché aux Herbes, n° 2.
BORGHEERS, Philippe	Rue St-Georges, n° 9.
BRASSEUR, Jean-Baptiste.	- de l'église, n° 18.
COONEY, Jean (père).	Place d'armes, n° 19.
CONNEY, Jean (fils).	Idem dito
CORNEAU, Henry.	Rue du quai, n° 50.
DE BRAUWERE, Pierre.	- longue, n° 36
DELERUE, Charles.	- soeur blanches, n° 39.
DE CLERCK, Salomon.	- de l'église, n° 4.
DE BAL, François.	- de la chapelle, n° 30.
DERIDDER, Jacques.	- de l'église, n°, 15.
DESWELGH, Luc.	- du quai, n° 53.
DE KNUYT, Antoine (père)	- de la comédie, n° 16.
D'HONDT, Joseph.	- du quai, n° 52.
De VETTE, Jean.	- dito, n° 13.
DE BONINGO, Cornil.	- St.-George, n° 8.
De BROCK Philippe.	Nouveau marché, n° 9.
De JAEGHER, Louis.	Rue Longue, n° 78.
De KEYSER, Jean.	- de l'église, n° 35.
De KNUYT, Antoine (fils)	- de la comédie, n° 19.
De LA CROIX, Guillaume.	Nouveau marché, n° 6.
DELMOTTE, Charles.	Rue Albert, n° 1.
DELMOTTE, Nicolas.	- St.-Joseph, n° 26.
DEPOTTER, Charles.	Quai de l'empereur, n° 10.
De RUDDER, François.	Rue longue, n° 37.
De VISSCHER, Jean.	- lait battu, n° 15.
DEVOS-NEVEU, Jacques.	- de la chapelle, n° 49.
DOBBELAERE, Jean.	Quai de l'empereur, n° 3.
DUVIVIER, Jean.	Place d'armes, n° 9.
DE CLEIR, Charles.	Rue du quai, n° 11.
FREYMAN, Jean.	Quai des pêcheurs, n° 15.
GUILLAUME.	Rue longue, n° 43.
GILLEGOT, Jean.	- St.-François, n° 33.
HAMMAN, Thomas.	- d'ouest, n° 45.

NOMS et PRÉNOMS

DEMEURES.

HENTJENS, Jean.
 HOFLAND, Bernard.
 HUYSE, François.
 JANSSENS, Michel.
 JACOBS, Louis.
 LIPPENS, Bernard.
 LANTZWEERT, Jean-Baptiste.
 LANTZWEERT, Philippe.
 LAMS; Etienne.
 LANERIS, Jacques.
 LENOIR, Jacques.
 LAUWERS, Charles.
 MASSART, Lévin.
 MEYNS, Henry.
 MONTAIGNE, Pierre.
 MASSÉZ, Prosper.
 NÉDONCHELLE, Pierre.
 NIERINCK, Cornil.
 OCKET, Louis.
 OCKET, Jean,
 PAUL, Martin.
 PERLAU, Alexis.
 PRUYSSENAERE, Michel
 PIETERS, François
 RYCKEWAERT, François
 RYCX, Antoine
 RYCX, Guillaume.
 SERRUYS, Edouard.
 SERRUYS, Jacques.
 SERRUYS, J.B.H.
 SERRUYS, Charles.
 SERRUYS, Jean.
 SPILLIAERT, Jacques
 SUYS, Pierre
 THUYS, Emanuel
 VAN HALME, Jean.
 VAN KEYZERSWEERT, Cornil.
 VAN AUTRYVE, François.
 VALCKE, Casimir.
 VAN DAMME, Jean Baptiste.
 VAN DEN ABEELE, Joseph.
 VAN HES, Jean.
 VAN ISEGHEM, André.
 VAN ISEGHEM, Jean.
 VAN CLEEMPOEL, Jacques.
 WILLAERT, Jean Baptiste.
 WIELAND, Auguste.

Rue des Batteliers, n° 8.
 - Albert, n° 19.
 - St.-Thomas, n° 5.
 - longue, n° 61.
 - de l'église, n° 16.
 - soeurs blanches, n° 21.
 - du quai, n° 6.
 - St.-Joseph, n° 32.
 -
 - St.- François, n° 44.
 - longue, n° 33.
 - St.- Thomas, n° 17.
 - dde la chapelle, n° 1.
 - idem n° 25.
 - du quai, n° 51.
 - idem n° 28.
 - St.-Georges, n° 4.
 - St.-Joseph, n° 15.
 - St.-Thomas, n° 16.
 - du quai, n° 19.
 - soeurs blanches, N° 12.
 - des capucins, n° 34.
 - d'ouest, n° 44
 - St.-Georges..n° 14
 - de la chapelle, n° 54
 - des capucins, n° 31.
 - du singe, n° 2.
 - longue, n° 69
 - l'église, n° 13.
 Marché aux herbes, n° 15
 Rue du quai, n° 2.
 Marché aux herbes, n° 10.
 Rue de l'église, n° 29.
 - St.-Thomas, n° 12.
 - d'ouest, N° 4.
 - lait battu, n° 54.
 - soeurs noires, n° 4.
 - du quai, n° 66.
 - St.- Thomas, n° 20.
 - de la bride, n° 5.
 - idem, n° 7. t
 Marché aux herbes, n° 1.
 Rue St.-Thomas, n° 7.
 - lait battu, n° 33.
 - d'ouest, n° 46.
 Marché aux herbes, n° 7.
 Rue fortune, n° 17.

Arrêté la présente Liste par nous Bourguemaitre et Echevins de la Ville d'Ostende;
 En l'Hotel-de-ville, le 10 Décembre 1818.

PAR ORDONNANCE

BOURQUEMAYTRE.

LE SECRETAIRE:

DURDU.

Charles, Delmotte.

Kranten bundelen een massa gegevens over het dagelijks leven Voor een plaats als Oostende, waar het archief vernietigd werd, is de pers daarom van onschatbare waarde. (1). Het probleem van deze informatie is, dat de vorser veelal geen aanknopingspunt heeft om een gebeurtenis of figuur op te sporen. Om deze moeilijkheid op te heffen, loopt er in de Stadsbibliotheek van Oostende een project, met als doel de inhoud van de Oostendse kranten op steekkaarten te brengen. Als eerste in de rekk werd l'Echo d'Ostende gekozen. De opgenomen informatie wordt niet beperkt tot het plaatselijk nieuws, de nummers worden gelezen van voor- tot de aankondigingsbladzijde. Dit leverde ongeveer 12.000 steekkaarten op voor de periode van 1865 - 1880.

Waarom precies L'Echo d'Ostende gekozen werd, komen we later op terug. De Steekkaartenkatalogus valt uiteen in drie delen: een trefwoorden-, andere gemeenten-, en personenkatalogus. :

In het trefwoordenregister worden de gegevens gerangschikt onder een grotere noemer : bvb. Krant onder Pers, Pers onder Media; terwijl ook verwijzingen naar andere trefwoorden verwerkt zijn : bvb. bij Justitie wordt men gewezen op het trefwoord Criminaliteit. De vorser wordt aldus geholpen een ruimer inzicht te krijgen in de problematiek van zijn onderwerp.

In de personenkatalogus worden alle in de krant voorkomende namen opgenomen en in alfabetische volgorde geklasseerd. Hierop werden twee uitzonderingen aangenomen. De ellenlange lijsten van lotelingen komen onder Militatia-Loting en de mensen die te Oostende optreden komen onder Toerisme-Vermakelijkheden Algemeen in de trefwoordenkatalogus. Indien deze laatsten een zekere bekendheid genoten of Oostendenaars waren, komen ze terecht in het personenregister. (2)

In de trefwoordenkatalogus werden steekkaarten verwerkt op de voornaamste beroepsactiviteiten die de gebruiker doorverwijzen naar het personenregister. Dit klassemant op persoonsnamen zal o.i. nuttig zijn voor de vorsers in het algemeen, maar ook voor de genealogen in het bijzonder.

Er is wel een beperking : L'Echo d'Ostende richtte zich namelijk tot de begoede klasse. Daaruit volgt dat slechts uitzonderlijke personen vermeld worden die niet tot deze klasse behoren en dit enkel bij : burgerwacht, loting, onderscheiding voor moed en zelfopoffering en in de aankondigingen.

Het register, Andere Gemeenten, is een klassemant per gemeente van de arrondissementen Oostende, Veurne, Diksmuide en de kustplaatsen van het arrondissement Brugge. Hier opnieuw een beperking; niet alle gemeenten komen aan bod. Deze informatie kan gezien worden als aanvulling voor de gemeenten zonder pers.

De 15 geëxerpeerde jaargangen zijn een peulschil in vergelijking met wat ons rest. We wensen de informatie nu reeds beschikbaar te stellen in plaats van te wachten tot de afwerking, in de veronderstelling dat dit immense werk ooit kan afgewerkt worden gezien de steeds toenemende stroom van informatie.

(1) Voor een overzicht van bronnen die naast de pers kunnen gebruikt worden wijzen wij op :

Arnould M.A. e.a.; De Plaatselijke Geschiedenis, Wenken Voor De Vorser, s.l. Pro Civitate, reeks in 8°, nr 1, 1962.

Balthazar H. e.a.; Enkele bronnen van de Sociale Geschiedenis van de XIX eeuw Leuven, Nauwelaerts, Bijdragen nr 18, 1961.

(2) In die zin in dit klassemnet kutuutbevestigend. Gezien het natrekken van elk van die figuren een studie op zichzelf vormt, is het aan de vorser dit te doorbreken.

JOHN DEVOS.

In het maandblad der samenwerkende maatschappij Spaarzaamheid (S.E.O.), dat verscheen van 1902 tot 1974, troffen we in het nummer van 1 maart 1903 een treurmarch aan, dat hekelend spotte met hen die S.E.O. (opgericht in 1892) wilden zien verdwijnen. Dat dit 78 jaar later gebeurde weet iedereen. Toch willen we hieronder de treurmarch, een gedicht van JULIO (waarschijnlijk Jules L'ABBE), als een spijtig afscheid sluiten van de Oostendse coöperatieve geschiedenis afdrukken.

O. VILAIN.

T R E U R M A R S C H
op de Samenwerkende Maatschappij "SPAARZAAMHEID."

Ze hebben de "Coo" nu begraven;
in 't gurige winterseizoen,
ze voerden de goedige brave
ten kerkhove, pover van groen.
De kleinburgerij, met blijde stem,
zong : Domine, Domine, Requiem !

Vier bakker, de hoofden gebogen,
die gingen voorop in den stoet,
dan vollegde, diep ingetogen,
het gansche kleinhandlaarsgebroed. (1)
De kleinburgerij, met blijde stem,
zong : Domine, Domine, Requiem !

De statige wagen der dooden,
schoof zuchtende alsover de baan,
en al de ter uitvaart genooden,
die baden in treurig getraan,
De kleinburgerij, met blijde stem,
zong : Domine, Domine, Requiem !

De leden der burgerenbonden,
die droegen den rouw over 't lijk,
de deken der Gilde deed konde :
" 't is uit nu, Goddank, met haar rijk !"
En blijder en blijder klonk zijn stem
van : Domine, Domine, Requiem !

Nu zal onz' Commerc' weer floreeren,
tot meerdere eer onze la,
dank zij het vernieuws exploiteeren
der "dutsekens", zonder genâ!
Des klinke harder en harder onz' stem,
van Domine, Domine, Requiem !"

En bij de wijdgapende groeve,
met treurig gebarenspeel,
de coöperatievers, de droeven,
die huilden hun eeuwige vaarwal
En kreunden met steeds akliger stem,
van : Domine, Domine, Requiem !

JULIO.

(1) Gebroed staat hier natuurlijk voor het rijm, Ik heb te veel achting voor de kruideniers en andere kleinhandelaars om zoo oneerbiedig van hen te spreken. Overigens dit woord gebroed, met voorbedachten rade gebruikt zou stellig mijn hospes en mijne hospita, ook handelaars, nopen hun commensaaln met den hem verplichten eerbied, gracieuselijk aan de deur te zetten. Dus mea culpa, omdat ik, om wille van het rijm, hier heb moeten gewagen van gebroed !

1890 : "Débarcadère te Burcht"

(olie op paneel; 19,5 x 61,5)

Dit was een van de vier schilderijtjes die de kajuit van de "Artis Amor" sierden. Nu berust het in een privaatverzameling.

1891 : Henri PERMEKE en zijn gezin verlaten Burcht en komen te Oostende wonen, Zuidlaan 59 (nu Alfons Pieterslaan.)

Tijdens zijn bezoeken aan het Kursaal valt hem de erbarmelijke toestand op waarin de decoratieve schilderijen van F. MUSIN, A. VERWEE en L. DUBOIS verkeren.

PERMEKE werkt zichzelf in de kijker als de man die dit alles kan en zal restaureren. Zo weet hij van VERWEE een schrijven los te krijgen (dd. 26 januari 1892) waarin deze PERMEKE als de ideale restaurateur voorstelt.

Op 5 april 1892 geeft de stad haar fiat voor de restauratie.

In die tijd ook lanceerde PERMEKE de idee van een museum voor Schone Kunsten.

Als restaurator wekte hij ook voor particulieren, later ook samen met zijn zoon Constant.

"Strandgezichten te Heist" (olie op doek; 26,5 x 39 cm; Knokke Heist, Gemeentebestuur)

"De schelde" (olieverf op doek; 50 x 70 cm; Jabbeke, Permekemuseum)

1893: Restauratie van de schilderijen aan de stad Oostende gelegeerd door Jean BRASSEUR (1802-1885).

August MUSIN schrijft een brief naar het gemeentebestuur van Oostende om aan te dringen op spoedig herstel van de schilderijen van zijn vader François in het Kursaal. Hij stelt zijn vriend Henri PERMEKE voor als restaurator

In de Gemeenteraad van oktober wordt beslist een museum voor Schone Kunsten op te richten in Oostende.

Dit gebeurde onder impuls van schepenen LIEBAERT, Stadssecretaris Alph VAN ISEGHEM en van oa. Henri PERMEKE

1894 : januari : Samen met James ENSOR, Emile SPILLIAERT, Félix BUELENS, Antoine DUJARDIN, Jean GOBIN, des Beaux-Arts PERMEKE medestichter van de "Cercle des Beaux-Arts d'Ostende". Ereliden waren Louis DELBOUILLE & Euphrosine BEERNAERT.

In de zomer organiseert de "Cercle" een eerste Salon in een gebouw nabij het Kursaal. Tijdens zijn bezoek op 17 juli worden James ENSOR, Emile SPILLIAERT, Henri PERMEKE, Antoine DUJARDIN, Auguste MUSIN & Euphrosine BEERNAERT aan Leopold II voorgesteld.

v

Voor de Wereldtentoonstelling te Antwerpen bestelt de Stad Oostende bij H. PERMEKE vier houtskooltekeningen (190 x 128 cm) waarop op didactischedecoratieve wijze tabellen betreffende het havenverkeer, de visverkoop, de toeristenstroom en de bevolkingsaan groei van de stad waren weergegeven.

1895 - 1897 : Restauratie van 6 schilderijen uit de SS. Petrus & Pauluskerk. Dit restaureren gebeurde in lokalen van het Kursaal. De restauratie was voltooid op 15 juni 1897. Daarna sierden die schilderijen het Stadsmuseum.

Het betrof :

Jan MAES : Doornenkroning

Gillis BACKEREEL : Sint Carolus bezoekt de pestlijders

Jacob VAN OOST ; Christus klaar om de wereld met een bliksem te treffen.

id. : Sint Antonius van Padoua ten hemel opgenomen

id. : Sinte-Gertrudis

id. : Sint-Trudo laat een kerk bouwen.

1896 - 1897 : Deelname aan de "Tombola d'Asschendaele" ingericht door kunstschilder-hotelier Félix BUELENS ten voordele van de slachtoffers van de stormramp van 13 oktober 1896.

De correspondentie nopens deze tombola gevoerd met en door Félix BUELENS wordt bewaard door diens zoon Albert.

Ziehier de brief van Henmi PERMEKE.:

Monsieur Buelens,
je viens de remettre au local
Hôtel de Ville d'Asschendaele (Belgique)
une de mes études "l'épave".
C'est un morceau peu agréable
"Cadavre rejeté par l'océan",
mais comme il est destiné pour
la tombola au profit des Victimes de la
Mer du 13 octobre 1896, il est je crois
de circonstance.
Salut cordial et bonne chance

H. PERMEKE.

1897 : In de gemeenteraad van 28 december 1897 wordt Henri PERMEKE tot museumconservator aangesteld.

Zijn loon bedraagt aanvankelijk 760 Fr 's jaars.

Hij publiceert meteen een degelijke catalogus, die gedrukt wordt bij VAN GRAEFSCHPEPE, Nieuwstraat 34.

Op 5 december neemt Henri PERMEKE deel aan de "blijde intrede" van Emile BULCKE, laureaat aan de Brusselse Academie, te Oostende (zie De Plate, 79/52)

1898 : In de gemeenteraad van 21 mei 1898 wordt PERMEKE ten voorlopigen titel aangesteld als leraar in de Ecole Industrielle. Hij onderwijst er de disciplines "hout- & marmerimitatie" en "ornamenttekenen".

25-26 december 1898 : Deelname aan het Kerstsalon in het museum te Oostende met volgende schilderijen :

- Crique des pecheurs d'Ostende
- Rentre de marée a Gravelines. Effet du matin
- Coin de la Vieille Meuse près de Dordrecht
- Canal d'Ostende près de l'écluse de Plasschendaele

Andere deelnemers waren : Félix BEULENS, Emile BULCKE, Auguste MUSIN, Emile SPILLIAERT, Franz CHARLET en Mevrouw A. VLAEMINCK-DUFOUR (zie Le Carillon, 22 december 1898)

1899 : juli - Henri PERMEKE zetelt samen met James ENSOR, Alban CHAMBON en Theobald VAN HILLE in de jury van de Prentkaarttentoonstelling te Oostende (zie Le Carillon, 7 juli 1899)

juli - september - Beelname aan de tentoonstelling van aquarellen in het Kursaal met :

- 4 werkjes getiteld "~~Strand~~ De Panne"
- 2 werkjes getiteld "Oudkanaal te Oostende"
- 2 werkjes getiteld "Strand te De Panne bij avond"
- Het kanaal Oostende-Brugge te Passchendaele
- Een schip wordt klaar gemaakt voor de visvangst

(zie : Ville d'Ostende. Kursaal. Salon d'aquarelles, ouvert du 15 juillet a fin septembre. Catalogue des oeuvres exposés, Oostende 1899.

R.M. LAIB, L'exposition d'aquarelles au Kursaal, in La Saison d'Ostende, 18 juli 1899.

La Chronique, 30 juli 1899)

24 oktober : Mr. Permeke vient me dire que je dois "aller trouver immédiatement le Bourgemestre Pieters "à l'Hôtel-de-ville. Il s'agit du portrait du Bourgemestre "Lanszweert (1830 à 36). Je dois faire connaître par écrit "mes conditions" (Emile BWLCKE, Livre d'or 1898-1900)

(vervolgt)

Norbert HOSTYN.

^{vervolgt}
Edouard KEVERS

In "De Plate" was er op p. 80/107 sprake van de dansleraar Edouard KEVERS. Ondertussen vonden we nieuwe gegevens betreffende die man: Edouard KEVERS werd in 1809 te Oostende geboren en stierf te Brussel in 1891. Zijn vader, Philippe KEVERS (°Oostende, Norbert HOSTYN), was haarkapper en woonde Wapenplein 13. Zijn moeder was Theresia JACQUENIN (°ca. 1786). Edouard KEVERS had 2 oudere zussen (Thérèse & Françoise) en een oudere broer (Philippe).

Omstreeks 1860 componeerde hij een dans die een zeker succes kende: "L'Ostendaise." Ze werd in druk uitgegeven met op de kaft zijn portret en volgende opschriften :

L'OSTENDAISE
NOUVELLE DANSE DÉDIÉE
AUX ENFANTS

E. KEVERS
PROFESSEUR DE MAINTIEN
RUE DE PARCHEMIN, 8
BRUXELLES
DIRECTEUR DES BALS DU
CASINO D'OSTENDE

De Heemkundige kring bezit er een exemplaar van.

Norbert HOSTYN.

2. De Oostendse periode

Tijdens de eerste wereldoorlog ligt de aktiviteit van Nut en Vermaak volledig stil. De Vlaamse Schouwburg te Bredene echter heeft van de oorlog te lijden en is in 1918 onbruikbaar.

Daarom wordt de zetel van Nut en Vermaak overgebracht naar Oostende en zal de kring voortaan in de stadsschouwburg optreden. Het nieuwe lokaal wordt hotel Het Zwart Leeuwje aan het Wapenplein dat wordt uitgebaat door mevrouw De Meester schoonmoeder van Alfons Maes sr.

Aldus begint voor Nut en Vermaak het tweede tijdperk van haar bestaan.

Voor de vertoning van 26 januari 1919 in de Stadschouwburg, ten voordele van het gesticht de Oorlogswezen, besluiten de Oostendse kringen samen te werken in een Oostends Toneelverbond. Naast Nut en Vermaak treden volgende kringen toe : Door strijd tot Zege, Hoop in de toekomst, Onder Ons, 't zal wel moeten gaan en Van Neste Genootschap. Op het programma staat o.a. De Verzoening, een blijspel met zang in 1 bedrijf van Alfons Maes sr.

Dit is de eerste maal dat een werk van Alfons Maes sr. opgevoerd wordt. In de loop der volgende decennis zullen er nog tientallen bijkomen.

De toegangsprijs bedraagt in 1920 tussen 0,75 en 3,75 f, afhankelijk van de plaats.

In november 1920 wordt het 25-jarig lidmaatschap van Valentin Dekeyzer gevierd en in december 1921 dit van Leon Vancoillie en Jan Jacobs.

In 1922 verandert Nut en Vermaak van dirigent ; G. Steenacker neemt de leiding van het orkest over van Gustave Drochain.

Van 1924 tot 1926 zullen de spelers van Nut en Vermaak en van Hoop in de Toekomst tezamen optreden. Octaaf Defoor die sedert 1921 bij deze laatste kring op de planken staat, wordt in 1926 lid van Nut en Vermaak.

In 1926 wordt deelgenomen aan het festival ingericht door de provinciale toneelkommissie van West-Vlaanderen met Standvershil van Alfons Maes sr. Nut en Vermaak bekomt de vermelding Verdienstelijk.

Op 21 maart 1927 verleent koning Albert aan Nut en Vermaak de toestemming om zich Koninklijke Toneelkring te noemen. Dit wordt zonder dralen op de groenfluwelen driehoekige vlag met gouddraad bijgeborduurd. Naar mij verteld werd, heeft hoofdman De Taeye deze vlag later uit een vuilnishoop in de Peter-Benoitstraat opgevist. Ze is nu te bezichtigen in het heemkundig museum.

Het 25-jarig lidmaatschap van Alfons Maes sr. wordt op 11 december 1927 gevierd met de opvoering van zijn toneelspel Zijn vriend.

Over het amateurtoneel in de periode 1920-1930 schreef Lode Monteyne in 1936 (1) : Het dilettantentoneel, dat steeds in het Vlaamse land een welige bloei kende en vaak een toevlucht was geweest voor de schrijvers van oorspronkelijke stukken, beleefde tussen 1920 en 1930 een periode van machtige ontplooiing, vooral dan in de kleine steden. Het peil der vertoningen, door de kringen van liefhebbers ingericht, was vaak boven het gemiddelde.

Ter gelegenheid van haar 50-jarig bestaan zal Nut en Vermaak gedurende het seizoen 1930-1931 een ganse reeks aktiviteiten organiseren.

(1) Lode Monteyne ; Een eeuw Vlaamse toneellevens 1830 - 1930 ; Antwerpen ; Uitgeverij Jos. Janssens ; 1936

Zo wordt onder andere een wedstrijd uitgeschreven onder de Vlaamse toneelgezelschappen. De uitspraak van de jury grijpt plaats tijdens de jubelvertoningen van de kring op 4 januari 1931.

Op het programma staat Het gouden jubelfeest van Gaston Martens.

Terzelfdertijd wordt ook Frans Maes-Montangie gevierd om zijn 50-jarig lidmaatschap. Zijn zoon, Alfons Maes sr., die ter gelegenheid van deze vertoning voor de laatste maal op de planken staat, namelijk in de rol van Miel, neemt in 1931 het voorzitterschap over van zijn vader.

Maar ook in een ander opzicht brengt deze jubelvertoning een verandering, Immers, daar waar vroeger meestal minstens twee stukken gebracht werden per avond, een blijspel en een ernstig stuk, komt vanaf 1931 steeds meer voor dat slechts 1 stuk opgevoerd wordt.

Het aanvangsuur der vertoningen valt ook steeds later : In 1920 was het nog 18u 30, in 1922 reeds 19u, in 1925 om 19u 30 en tenslotte in 1933 om 20u. Nochtans verschilt dit aanvangsuur van vertoning tot vertoning en is o.a. afhankelijk van de speelduur.

In oktober 1932 neemt Nut en Vermaak deel aan de provinciale toneelwedstrijd van West-Vlaanderen en wordt met grote onderscheiding in eerste afdeling gerangschikt. De kring verwerft bovendien de bijzondere prijs voor de beste uitspraak.

In 1933 wordt opnieuw deelgenomen aan deze provinciale toneelwedstrijd met als resultaat een der hoogste onderscheidingen en de gelukwensen van de jury.

Het bestuur van de kring heeft ondertussen reeds wat wijzigingen meegemaakt en ziet er in 1933 als volgt uit : Alfons Maes sr., voorzitter, Valentin Dekeyzer, toneelmeester en verder een toneelraad samengesteld uit Aug. Dirickx, Octaaf Defoor, Alfons Maes jr., en Fred Coopman.

In 1933 is het lokaal gevestigd in het hotel St-Sebastiaan, kost een toegangskaart 4 F tot 10 F en bedraagt het lidgeld 15 f of 20 f per jaar.

In oktober 1935 wordt te Zwevegem bij Kortrijk deelgenomen aan de provinciale wedstrijd van West-Vlaanderen met de dorpspoët van J. Ballings.

Ter gelegenheid van een galavertoning in december 1935 wordt het zilveren toneeljubileum van I van de Voorde en de 45 jaren optreden van Jan Hespel gevierd.

Vanaf 1935 dirigeert Alfons Boehme voor Nut en Vermaak. Daarmee is hij de derde orkestleider sedert het ontstaan van Nut en Vermaak.

In die periode voor de tweede wereldoorlog schrijft Alfons Maes sr. enkele operettes waarvoor Theo Moreaux de muziek componeert.

Nut en Vermaak treedt een laatste maal op voor het uitbreken van de oorlog op 11 februari 1939, in de Casinozaal van het stadhuis. Deze vertoning gebeurt ten voordele van de Oostendse afdeling van de Nationale vereniging der Vriendenkringen van Strijderskinderen. Op het programma staat Hoe een leugen waarheid wordt, een klucht van Maes Alfons sr.

Tijdens de oorlogsjaren liggen bij Nut en Vermaak de activiteiten stil. Op 1 april 1945 schrijft A. Maes sr. in een lokaal weekblad : We werden bij de aanvang der bezetting voor de keus gesteld / ofwel mee te doen aan de nieuwe orde ofwel te verdwijnen. We verkozen natuurlijk "tijdelijk" te verdwijnen want onze hoop op terugkeer is steeds onwrikbaar gebleven.

Op 20 oktober 1945 wordt de eerste maal opgetreden na de bevrijding, namelijk in de toneelzaal Oud Oostende in de Ieperstraat.

Octaaf Defoor die in 1945 bij het bestuur van Nut en Vermaak schatbewaarder wordt, zal in 1946 tevens bestuurslid-schatbewaarder worden van Westvlaanderens Toneelverbond.

In 1946 ziet het bestuur er uit als volgt : voorzitter Alfons Maes, sekretaris Alfred Coopman, schatbewaarder Octaaf Defoor en de gewone leden / Marie-Louise Dufait en Arthur Loontiens.

Op 21 juli 1946 neemt Nut en Vermaak deel aan de grote historische en folkloristische stoet ter gelegenheid van het eeuwfeest van de stad Oostende.

Daar waar voor de oorlog het aanvangsuur nog afhankelijk was van de duur der voorstellingen, zal het na 1946 een vaste gewoonte worden om te beginnen om 20 uur. De voorstellingen in de Oostendse stadsschouwburg worden ook stevast gevolgd door een bal.

De prijzen der plaatsen in die tijd bedragen 20 F à 40 F en een abonnement 50 F, 75 F of 100 F voor 3 vertoningen en een bonte avond.

Valentin Dekeyzer wordt gevierd op 19 oktober 1947 en wordt aangesteld tot deken van de kring. Hij zal echter het jaar daarop, op 78-jarige leeftijd overlijden.

Het gouden jubileum van Alfons Maes sr. wordt gevierd op 7 december 1947 met de opvoering van 2 van zijn werken : Wie is de dader, een toneelschets in 1 bedrijf, en Wim, een komedie in 3 bedrijven.

In die periode kan niet genoeg gevierd worden : op 25 januari 1948 is Octaaf Defoor aan de eer met zijn zilveren toneelfeest.

Ter gelegenheid van het 500-jarig bestaan van de koninklijke rederijderskamer Heden Yet, Morgen Niet uit Diksmuide, neemt Nut en Vermaak aldaar deel aan een tornooit met de vrijbouter van Hand Martin en bekomt een tweede plaats. De prijs van de beste mannelijke rol gaat naar Octaaf Defoor.

In 1948 neemt Nut en Vermaak opnieuw deel aan het toneeltornooi uitgeschreven door de provinciale toneelkommissie van West Vlaanderen met de afrekening van Alfons Maes sr.

In december 1949 wordt Arthur Loontiens gevierd om zijn zilveren toneeljubileum. Dit gebeurt ter gelegenheid van de opvoering van Mesen in pension van A. Bromet.

In maart 1950 schrijft Alfons Maes sr. de woorden van het gildelied op de bekende muziek van De mooie molen.

In 1952 geeft hij het voorzitterschap over aan zijn zoon Alfons Maes-Roose. Ook wordt dit jaar Frans Teetaert ere-ondervoorzitter en maakt Nut en Vermaak een echt toneelhuwelijk mee : Rosa van Mol en Walter Geselle die beiden sedert 1947 bij Nut en Vermaak op de planken staan, treden in september in het huwelijk.

Het lokaal van Nut en Vermaak is in 1953 gevestigd in café Prins Boudewijn.

In februari 1954 wordt deelgenomen aan de wedstrijd ingericht door de Westvlaamse toneelkommissie met Klokslag 11u 30 van Alfons Maes sr. De jury blijkt echter onvoltallig te zijn zodat het moeite voor niets is.

In mei van hetzelfde jaar organiseert Nut en Vermaak een 3-daagse reis naar Luxemburg voor de spelers.

1955 is opnieuw een feestjaar, dat wegens het 75-jarig bestaan van de kring. Het bestuur, samengesteld uit voorzitter Alfons Maes jr., sekretaris Walter Geselle, penningmeester Walter de Bruyne en bibliotekaris Arthur Loontiens werkt een groots programma uit.

Aan Jo Maes wordt opdracht gegeven een nieuw vaandel te ontwerpen. Daarvoor gebruikt hij de kleuren van het oude vaandel : groen en goudgeel en neemt hij als tekening het wapen van de kring geflankeerd door de wapens van Brede ne en Oostende.

Er wordt een erekomitee gevormd : A. Lacourt aanvaardt het erevoorzitterschap, F. Teetaert is ere-ondervoorzitter, L. Depaep erebestuurslid en Alfons Maes sr. deken.

Op zaterdag 11 juni grijpt in het casino-kursaal de landdag van het Nationaal Toneelverbond plaats. Daarvoor zijn 700 toneelliefhebbers naar Oostende gekomen.

Dezelfde dag geeft Nut en Vermaak in de stadsschouwburg zijn jubelvertoning : Hoe een leugen waarheid wordt van Alfons Maes sr. Er worden toespraken gehouden door de voorzitter van het Toneelverbond van België Hubert Muyldermans en door de erevoorzitter van Nut en Vermaak. Tevens wordt Leonie Desmedt gehuldigd.

s' Anderendaags heeft een optocht plaats met bloemenhuldiging aan het Stedelijk gedenkteken der gesneuvelden en aan het Nationaal gedenkteken der zee- lieden. Deze optocht eindigt op het stadhuis. Daar wordt, in tegenwoordigheid van Karel Jonkheere, vertegenwoordiger van de Minister van Openbaar Onderwijs en Schone Kunsten, aan de voorzitter plechtig het nieuwe vaandel overhandigd door burgemeester Van Glabbeke.

Van het stadhuis gaat het dan opnieuw stoetsgewijs naar het casino-kursaal waar een plechtige academische zitting plaats grijpt, gevolgd door een lunch.

In november 1956 wordt opgetreden te Mechelen in het kader van de nationale toneelwedstrijd uitgeschreven door de Koninklijke Toneelvereniging Taal en Vrijheid ter gelegenheid van haar 75- jarig bestaan.

In december 1956 volgt een deelname aan de provinciale wedstrijd van de West- vlaamse toneelkommissie. Maar, zoals in februari 1954, is ook deze maal de jury onvolledig.

In 1957 verandert Nut en Vermaak van lokaal : het wordt café Ostend-Dover aan de Torhoutsesteenweg. In 1961 zal de kring evenwel teruggaan naar café Prins Boudewijn.

Voor de provinciale wedstrijd van februari 1960 heeft Nut en Vermaak meer geluk : de jury is aanwezig en Nut en Vermaak wordt in eerste afdeling gerangschikt.

Vanaf 1962 gaat Nut en Vermaak met haar produkties regelmatig op verplaatsing voor het geven van gastvoorstellingen. Zo wordt van 1962 tot 1965 o.a. opgetreden bij de Katharinakring in zaal Hangarado op de Konterdam en in zaal Sint-Franciscus te Leffinge.

In januari 1964 neemt Nut en Vermaak te Oudenaarde deel aan de wedstrijd ingericht door de rederijderskamer Het Kersouwken te gelegenheid van het honderdjarig bestaan van de toneelkring Leren Vereert. Op het programma staat Ik doodde de graaf in een regie van Albert Menu.

Deze wedstrijd is de laatste waaraan Nut en Vermaak in zijn honderdjarig bestaan zal deelnemen. De sluiting en de afbraak van de Oostendse stadsschouwburg in 1965 zal daar wellicht niet vreemd aan zijn.

Op 27 februari 1965 geeft Nut en Vermaak immers zijn laatste vertoning in deze schouwburg met 'n Prachtidee van Thomas Hamilton.

Voor het seizoen 1965-1966 programmeert het bestuur van de kring enkele vertoningen in het Cenakel. Maar de toeschouwers aanvaarden de gedwongen verhuis en de verminderde teatermogelijkheden niet en bij gebrek aan belangstelling worden de voorstellingen afgelast.

Uiteindelijk zal het duren tot 18 februari 1967 alvorens de spelers opnieuw op de planken komen. In het inmiddels ingericht toneelzaaltje van het Feestpaleis wordt Valstrik voor een man alleen opgevoerd in een regie van Walter de Bruyne.

Vermits dit zaaltje, in vergelijking met de schouwburg, veel minder plaats biedt voor toeschouwers, zijn oorspronkelijk 2 opvoeringen gepland. Maar het publiek blijft weg na een zo lange afwezigheid en de vertoning van 19 februari wordt afgelast.

Nut en Vermaak komt evenwel langzaam bovenop. In 1967-1968 worden twee produkties voorbereid. Van de eerste wordt 1 opvoering gegeven, van de tweede reeds twee. In 1968-1969 worden drie stukken gebracht met twee opvoeringen van elk stuk.

Een abonnement kost in die tijd 100 F. Het lokaal is in 1967 opnieuw café Ostend-Dover. In het lokaal gebeuren de repetities en het jaarlijks feestje.

In 1970 bestaat het bestuur uit voorzitter Alfons Maes jr. en Walter de Bruyne en Mariette Brown. In 1971 komen daar Tony Roels en Paul Maes bij.

In 1971 sluit café Ostend-Dover en verhuist de kring naar Café Au nouveau Pinson aan de Christinastraat.

In februari 1973 overlijdt Alfons Maes sr. op 89-jarige leeftijd. Hij was 21 jaar voorzitter van Nut en Vermaak, auteur van een 25-tal toneelwerken waaronder 4 operetten, van diverse novellen, liederen, declamatoria en een dichtbundel, medewerker aan literaire tijdschriften en jurylid voor toneelwedstrijden.

In maart 1975 brengt Nut en Vermaak De lange deemstering in de oorspronkelijke vertaling van Albert Menu en door Hem geregisseert.

Van 1976 tot heden ziet het bestuur er uit als volgt :Alfons Maes jr., Walter de Bruyne, Walter Geselle, Tony Roels, Simonne van Parijs en Filip Menu.

Café Au Nouveau Pinson sluit in 1976 en Nut en Vermaak verhuist voor 2 jaar naar hotel Ocelet aan de Dekenijstraat om tenslotte in 1978 in het huidige lokaal, hotel Aux Armes de la Ville aan de Sint-Sebastiaanstraat terecht te komen.

De viering van het honderdjarig bestaan in 1980 wordt ingezet op 11 april met de plechtige opening van een tentoonstelling in het Feestpaleis over 100 jaar toneel te Oostende.

Op 19 april wordt een gelavoorstelling gegeven van Kink in de Kabel, de dag ervoor voorafgegaan door een gewone voorstelling, beide in de grote feestzaal van het Feestpaleis. Dit stuk wordt voor die gelegenheid opgevoerd in arena en Kent een groot succes.

Zo eindigt een verhaal van een honderjarige.

Na een aanloopperiode in Bredene heeft Nut en Vermaak zich geleidelijk aan verder ontwikkeld om bij het uitbreken van de tweede wereldoorlog veruit de belangrijkste amateur-toneelkring van Oostende te zijn. Naderhand verliest Nut en Vermaak geleidelijk zijn belang. De verminderde belangstelling vanwege het publiek, veroorzaakt door de televisie de afbraak van de stadsschouwburg en de verhuis naar het Feestpaleis en een repertoire dat veelal niet met de tijd meegeëvolueerd is, zijn enkele oorzaken van deze stagnatie.

Moge de viering van het 100-jarig bestaan voor Nut en Vermaak evenwel geen eindpunt zijn maar een nieuwe start.

Filip MENU.

Lijst van auteursnamen en toneelstukken opgevoerd door "Nut en Vermaak"

1880 - 1980

Isidoor ALBERT	De wulpse vrouw	1901
Max ANDREA	Hoogheid, uw kameel staat voor	1979
Paul ARMOUT	Dicky	1951, 1978
F. ARNOLD	Kink in de kabel	1980
E. BACK	Kink in de kabel	1980
Henk BAKKER	De beunhaas	1955
Jacq. BALLINGS	Angst	1926
	De dorpspoëet	1928, 1935, 1946
	Het huis in de schaduw	1928
	O ! 'n auto	1925
	't Lammeke	1929
A. BELOT	Miss Multon	1906
Johan Dendieu	De beunhaas	1955
Roderich BENEDIX	De nieuwjaarsnacht	1911
Koos BESWINO	Het meisje met de rode strik	1953; 1969
Paul BILLIET	Belofte maakt schuld	1896
André BIRABEAU	Mijn zoon de minister	1954-55, 1980
BLACK	Geld te geef	1972
Bruno BLOCK	De fabrieksbestuurder	1898
	Zielenadel	1898
Alfred BOGAERD	Door slechte dagen	1914, 1923
	Het raadsel van Clarence Road	1931
	Tante Bette	1911-12, 1928
BOHRMANN	Voor de eer	1904
A. BOMMS	Meuse	1919
A. BROMET	Mensen in pension	1949
	Pension onrust	1951, 1972
Jan BRUYLANTS	De vrijers van Betteken	1895-96
	Door de misdaad gestraft	1895
	Voor de parade of De broek van een garde - civick	1904
Cyriel BUYSSE	Si non è vero	1925
Hendrik CASPEELE	Na 't concert	1929
Désiré CLAEYS	Het kruispunt	1923
	Het zalig woord	1906
Ph. CLOAK	Verdachte ontkent	1958
Alee COPPEL	Ik doodde de graaf	1963-64
Charles CORDIER	Het mooie meisje van Samos	1963
Louis d'ALTON	Ze kregen wat ze wilden	1964
Alexander DENDOIS	Adda, het herderinnetje	1910-11
H. DEARDEN	De kat moet dood	1960
F. de BUSSCHER	Het portret van Aloïs	1957
P. DECORT	Een man die de broek draagt	1911
Valentin DEKEYZER	In de klem	1899
	Onschuldig	1898, 1900, 1907
	Wroeging	1899

Jaap de LANGE	De laatste misdaad van Frank Graham	1952
Gustaaf de LATTIN	De wonde Voor 't vet varken	1913 1895
Frans DELBEKE	Lente	1925
Desideer DELCROIX	Elisa	1911
Victor de MEYER-ROE- LANDTS	De kwaal des tijds Het badmeisje	1895 1896
X. de MONTEPIN	De brooddraagster	1922
A. den HERTOOG	De privésecretaresse	1956
A. den HART	Het portret van Aloïs	1957
D' Ennery	Het gebed der schipbreukelingen	1923
Napoleon DESTANBERG	Elena Poets wederom poets	1895, 1897, 1908 1897
Nestor de TIÈRE	Bloemeken Elza Honger Liefdedrift Moederhart Raymond van Alten Roosje van de veldwachter Vorstenplicht Zieleketens	1896, 1902, 1910 1900, 1905 1900, 1908 1905, 1913 1902, 1910 1903 1897, 1904 1898, 1905 1906, 1914
E. de VEEN	De moffel	1944
Jac. DEVOS	't Scheepje	1906, 1908, 1921
G. DIELEMANS	Een makser	1899
John DIGHTON	De gelukkigste dagen van je leven	1972
Victor DRIESSENS	De vrolijke kruiskensdag	1901, 1920
Max DRWER	Eindexamen	1947
Jan DUCAJU	Blauwe schenen	1903
DUGNE	Het gebed der schipbreukelingen	1923
L. ERMST	Goddank ! De tafel is gedekt	1912
Jan FABRICIUS	De reuzen van Klein Benting Dolle Hans Hans Hopper maakt carrière Hein Roekoe Met de handschoen getrouwd Onder één dak	1959 1950 1952 1933 1928 1951, 1969
Rosier FAESEN	De oude kassier Zwarte Griet	1922 1912, 1922
C. FEEMSTRA	Als de klok waarschuwt	1959
R. FEEMSTRA	Als de klok waarschuwt Het hoedje van Marius	1959 1955
R. FERDINAND	De president	1970
Felix FILIPPI	Langs doornenweg	1909, 1911, 1920, 1946, 1956.
E. FORTIN	De moffel	1914
Miel FRANTZEN	De hoogte in	1907
Pieter GEIREGAT	De slaapmuts Het strijkijzer	1897 1895
GERBIDON	Dicky	1951, 1978
Jos GEVERS	Slisse bomp	1977

Jos GEVERS	Slisse bouwt	1961, 1976
	Slisse en Cesar	1961, 1975
Adolf GHINEAU	Het zoontje	1901
E. GRANGE	't Wachtwoord is ronken	1894, 1899-1900, 1904
René GRASSIN	Haar verjaardag	1928, 1938
A. GRISHOMME	Ourville van de smeer	1950
Anton HAMIK	Antje	1936, 1946, 1963
Thomas HAMILTON	'n prachtidee (Het stuk dat zichzelf schrijft)	1932, 1965
Otto HARTING	Willy's trouwdag	1934
V. HANCHARD	De smid en de kabouters	1907
Jef. HANGEN	Het zwarte schaap	1921-1922
August HENDRICKX	De boezemvrienden	1902, 1907
	Het verloren minnebriefje	1927
	Mr. De Kuypere	1901
	Nummer 7 1/4	1903, 1911
	Prima Donna	1903, 1908
	Roosje van de veldwachter	1897, 1904
	T.K. en P.K.	1895, 1912
O. HERSMAN	Maison Liedeveld in Tricotages	1952
H. HEYERMANS	Op hoop van zege	1954
L. HIJDELAAR	Mevrouw is niet thuis	1930
August HINRICHS	Als de haan kraait	1960, 1968
Alex IVERS	Parkstraat 13	1949
Jozef JANSSEN	De wonderdokter	1962
	Flupke	1929
	Late liefde	1930, 1948
Gust JANSENS	Hare doden	1908
Larry JOHNSON	Haar andere man	1968
Joseph KESEELRING	Arsenium en oude kant	1973
Peter KINTS	De heidebloemen	1899, 1905, 1909-10, 1921
	Napoleon en Bismarck	1900, 1910
	Schrik van soldaten	1896-97, 1905, 1908, 1922
Efraïm KISHON	Onder hoge bescherming	1977
Ane KUIPERS	Meneer moet voor de bijl	1956
LABICHE	Een weduenaar in nesten	1905
	Mijnheer Peperman op reis	
	of De reis van meneer Perrichon	1912, 1921
Frans LAUWERS	Willen en Laura	1896
Melcoir MENGYEL	Ninotchka	1980
W. LICHTENBERG	De jongeheer uit Cambridge	
Lodewijk Lievevrouw - COPPMAN	Bloedvijanden	1903
	De ware schuldigen	1908, 1921
	Een vals bericht	1906
	Huis van vertrouwen	1913
	Meisjesgrillen	1907, 1925
	Roodkapje	1927
	Broertje wordt gevaarlijk	1964
H. LORANZ	Rijk en geen geld	1933
Peter MAC	Biesbeke miljonair	1935-36
Alfons MAES	De afrekening	1948-49
	De maanbewoners	1958
	De tip	1957
	De vergissing	1957
	De verzoening	1919, 1923, 1946

	Einde goed, alles goed	1948, 1958
	Geld	1932
	Haspelarij	1954, 1979
	Het dorpsgeheim	1926
	Het halssnoer	1927, 1935-36
	Het schrijn	1936
	Hoe een leugen waarheid wordt	1938-39, 1945-46, 1955-56
	Kandidaten	1957
	Klokslag 11u 30	1954
	Miss Dormeldonck/De schoonheids- koningin	1933, 1945
	Molen Dries	1933
	Nonkel Dirk	1954
	Op Elzendale	1920
	Op Liza's verjaardag	1921, 1926, 1937
	Op valkenburg	1950
	Strands verschil	1926
	Tante Béna	1929, 1934
	2 mogelijkheden	1958
	Wie is de dader	1947
	Wim	1947-48
	Zijn vriend	1927
Pieter MAGERMAN	Oude rommel	1927
Claude MAGNIER	Oscar	1977
MANOUSSI	Dicky	1951, 1978
Paul MARIEN	Vlooien in uniform	1974
Gaston MARTENS	Het gouden jubelfeest	1931
	Leentje uit het hemelrijk	1934
	Paradijsvogels	1969
Hans MARTIN	De vrijbouter	1948
C. MATHERN	De bokskampioen	1973
Edouard MATTHIJS	Een haastig woord	1904, 1910, 1923
	Phile Pöoms	1909
Hubert MELIS	Een nieuw leven	1923
	Een onweer	1914
	Tortelduiven	1904, 1907, 1924
MENDUK	Geld te geef	1972
Hans MESMA	Een gouden kooi	1957
	De stoel van de koning	1964
Marc MICHEL	Een weduwnaar in nasten	1905
G. MIDDLETON	Een bruid kwam op bezoek	1957
Ronald MILLER	Bekentenis	1978
A. MÖLLER	Broertje wordt gevaarlijk	1964
August MONET	Ringeloo	1924
Piet MOSSINKOFF	De firma staat op springen	1945
	Dovairière de Bibère	1937
	Maison Liedeveld in tricotages	1953
Theodor MUSATESEN	Silvesternacht	1960
E. NUS	Miss MULTON	1906
Stuart OLIVIER	Een bruid kwam op bezoek	1957
Ch. ORCHARD	Het raadsel van Clarence Road	1947
Alois PAS	Miel op de dril	1948-49
John PATRICK	Het onstuimig hart	1971
Jaf PAUWELS	Algemene repetitie	1929
R. PERTWEE	De kat moet dood	1960

Edm. Pil - DEMAN	'k Ben kandidaat	1902, 1906-07
	Marten de boswachter	1902
Andries POPPE	Twee levenden en een dode	1979
Willem POTHARST	De vrouw van de bokkenrijder	1909, 1921
John PRIESTLEY	Gouden zegen	1969
Palmer PUTMAN	De boze begeerte	1911
	Eert vader en moeder	1906
	Wroeters	1904
Jan QUEECKERS	Influenza	1899, 1910
J. RANDWIJK	Zijn zevanche	1925
Terence RATTIGAN	Korporaal Elisabeth	1970
Max REIMANN	Willy's vrouw	1926
Arnold RIDLEY	De spooktrein	1949, 1971
RIC	De borstspeld	1907, 1922
RIK	De borstspeld	1907, 1922
Edmond ROELAND	Zijn laatste wil	1911
Jan ROELAND	De misgreep	1896
	Een boerenmeisje	1898
	Gemene kerels	1898, 1922
	Kunstschilder en kleermaker	1896
J. ROELS	De wulpe vrouw	1901
Robert SANDEK	De distel/Pietje de landloper	1932, 1947, 1958
Manc SAUVAGON	Met dertien aan tafel	1970
Karel SAVONIE	De smid en de kabouters	1907
O. SCHARZ	De bokskampioen	1973
Lodewijk SCHELTJENS	Anna Ringe	1927
	De hannekenwit	1919
	Hilda Flam	1927
	Visserscera	1901
Adolf SCHEPENS	Jaakje met zijn fluitje	1901
SCHILLER	De dochter van de muzikant	1897, 1901, 1907
Ernest SCHMIDT	't Is de gang der wereld	1929
Willem SCHURMANN	Het dubbele leven	1926
Otto SCHWARZ	Willy's vrouw	1926
R. SHERRIF	De lange duisternis	1975
Anna SLIMBROECK - DE PEUTER	Het blinde kind	1903-04
Lodewijk SLOCK	Andere wegen	1904, 1924
	De levenden en de doden	1906
	Schipbreukelingen	1913
	't Onsterfelijke	1907, 1925
P. SOETEWIJ	Groeten uit niemandsland	1974
Dirk SPEELMANS	Een uitvaart	1909
Marius SPREE	Mottige Janus	1938, 1952
G. SPRINGDEL	Boerenbedrog	1913
C. STAES	Engeltje Engelen en CO	1939
Jan STAPELVELD	Om in het leven te slagen	1937
Reimoud STIJNS	't Is uit liefde	1897-98, 1906
Fr. STREICHER	Het regende die dag	1976
Isidoor TEIRLINCK	't Is uit liefde	1897-98, 1906
E. TERLINGEN	Omwille van de Smeir	1950
L. THIBOUST	't Wachtwoord is ronken	1894, 1899, 1900, 1904
Robert THOMAS	Valstrik voor een man alleen	1967
Felix TIMMERMANS	En waarde ster bleef alleen staan	1960, 1974

Jef TOUSSAINT	D scheiding	1910
	Onder de vlag verloofd	1921
	Verlaten	1896-97, 1912
Bernard Tristan	't Cafétje	1934
Henri 't SAS	Door het donker	1927
Peter USTINOV	Half in de boom	1976
Jean VALMY	Ik ben er ... en blijf er	1967
Piet VAN ASSCHE	Na een zonedroom	1901, 1905, 1921
Amaat VANBERWAER	Naar 't zonnige leven	1938
Cesar van CAUWENBERGHE	O! die prijskamp	1906
Arnold van DEINEN	De getuige à décharge	1950
Lodewijk van de KIEBOO		
BOOM	Belofte maakt schuld	1896
E. VANDENBERGHE	Wat geluk verliefd te zijn	1896
F. VAN DEN WEGHE	Excelsior	1905
J. VAN DER HEIDEN	De reclametruc	1953
Arie van der LUGT	Boeng TONI	1952
	Marjatta's Kerst	1978
Julius VAN DER VOORT	Resunexit	1904
Felix van de SANDE	Hij isniet jaloers,neen 't is 't	
	't katje	1900
	Kermisklok! Doodkkkk!	1899
Emmanuel van Driessche	Voor stille lieden	1899-1900, 1905
Paul van Elen	Zielenadel	1898
Emile van GOETHEM	Het wiegje	1901, 1905
Pieter van KERCKHOVEN	De drokkaard	1902
	Twee katten voor een dode muis	1899
	Is dat komedie?	1898, 1906, 1918
	Kiesrumoer	1901, 1903
	Ze gaan naar Parijs	1901
Paul van MORCKHOVEN	Amor spant zijn boog	1937
W van NOUHUYS	Eerloss	1913
	Het goudvisje	1906
Hippoliet van PEENE	Azoo 'ne klont	1903, 1910
	De duivelcôp 't dorp	1911-12, 1921
	De paraplu van P. Krammers	1897, 1902
	Everaard en Suzanna of Het boetende	
	meisje	1903, 1908
	Keizer Karel en de Berchemse boer	1898
	99 beesten eenen boer	1898, 1908
	Twee hanen voor een hen	1902, 1921
Frits van RAALTE	Om in het leven te slagen	1937
A. van RIEMSDIJK	Si non è vero	1925
Karel van RIJN	De gefopte oom	1904
	De huwelijksgetuige	1909-1910, 1921
	Dromen	1920, 1936, 1948-49
	Zij mag niet trouwen	1904, 1907
Bayard VEILLER A	Het pproces van Mary Dugan	1975
René VERMANDERE	De pot van Pandora	1912
Emiel VERSCHUEREN	De trein te laat	1896-97, 1903, 1910, 1993
Jeroom VERTEN	Slisse bouwt	1961, 1976
	Slisse en Cesar	1961, 1975
Edouard VETERMAN	WETTERMAN de ster bleef stille staan	1960, 1974
Raymond VINERY	Ik ben er ... en blijf er	1967

Mode VLEIBERGH	De hinderpaal	1914
	Gebroken vleugelen	1919
&	Huisvrouw	1914 - 19191
Richard VOSZ	Schuldig	1910
Gerard WALSCHAP	Leute	1925
Hans WEIGEL	En toen kwam de dokter Frost	1973
H. WERA	De bezorgde tante	1912-13
Edouard WOLL	Smaadschrift	1961-62
Julius WYTINCK	Onze neef Sixtus	1909

Noot : Wie aanvullingen, verbeteringen of vragen heeft betreffende deze lijst kan kontakt opnemen met Filip MENU, Plantenstraat 28, 8400 Oostende.

OOSTENDSE MUZIEKGESCHIEDENIS - XIV : LUCIE PALICOT.

De hele 19de eeuwse muziekgeschiedenis is doorspekt met allerlei experimenten op het terrein der instrumentenbouw. De meeste daarvan verdwenen al even vlug in de vergeetheek als ze in de belangstelling waren gekomen. Een daarvan was de "Pédalier Grand Pianoforte", een piano met een reeks voetpedalen voor lage noten, net als bij een orgel. De gekende pianobouwer BROADWOOD bijvoorbeeld, bouwde dergelijke instrumenten die nu echte museumstukken zijn geworden. Componisten als Robert SCHUMANN of Charles ALKAN schreven er prachtige muziek voor. In de figuur van pianiste Lucie PALICOT had de piano pédalier een voorname promotrice. Het huis "dont la perfection mécanique égale la puissance sonore." Zowat overal ter wereld liet ze zich horen op dat instrument, zo ondermeer te London in april 1887. Niemand minder dan Charles GOUNOD schreef speciaal voor haar orkestmuziek met pedaalpiano dit om haar concerten te stofferen (Fantasie op de Russische Nationale Hymne & 1886 & Suite Concertante 1888). Op zaterdag 9 en woensdag 13 augustus 1884 was Lucie PALICOT te horen in het Oostendse Sasino. Dezelfde tournee bracht haar ook naar Blankenberghe, Spa, en Aachen. De kranten omschreven haar als een "Unique artiste sur cet instrument." Haar programma bestond hoofdzakelijk uit bewerkingen van orgelmuziek en ook van enkele composities. In "La Saison d'Ostende" vonden we het programma van 13 augustus 1884 terug :

Orgelsonate - MANDELSON-BARTHOLDY
Fantasie & Fuga in sol klein - J.S. BACH.
Berceuse en Koraal - L. PALICOT.
Valse Caprice - L. PALICOT.
Mélodie Hongroise in si b - Fr. LISZT.
(6e orgelconcerto) G.H. HANDEL.
Gavotte - MATINI.
Prelude en Fuga in la klein - J.S. BACH
Prière - C.V. ALKAN
Fanfare - LEMMENS.
Tocaata in fa - J.S. BACH
Air Tendre - RAMEAU
Valse de Concert - L. PALICOT.

Lit : La Saison d'Ostende, nrs. van 7, 9, & 13 augustus 1884.

Norbert HOSTYN.

DUIJS FOTOALBUM OORLOG 1914 - 1918.

Afmetingen : 25-26 cm, op 20 cm hoogt.

Titel, jaar en plaats van uitgave onbekend, daar de blz. 1 - 11 ontbreken.

(ontbreken eveneens blz. 13-16, 21-22, 183- 188, en eventuele blz. nr 190.

Teksten in Gotisch, voor sommige gebouwen worden bouwdatum, stijl, geschiedkundige bijzonderheden en hun kunstschaten vermeld. Naast deze onderschriften als toelichting komen ook teksten en versjes voor, zeer verschillende voor wat de inhoud en herkomst betreft (stemmige versjes, versjes over strijd, moed en overwinning, verder citaten, fragmenten uit soldatenliederen...)

De fotos komen onder verschillende hoofdstukken, volgens bepaalde krijgsverrichtingen en op epidoden voor.

Wat de inhoud betreft; blz. tussen haakjes)

? (1-10), LEUVEN (11), MECHELEN (12),?, (13-16), BRUGGE (17-20),?, (21-22), BRUGGE (23-25), STEENBRUGGE (26-27)

Op weg van BRUGGE naar OOSTENDE. (28-64) (Voor meer bijzonderheden: zie verder)

Waterwegen in VLAANDEREN (28-29), DAMME (30), Vlaamse herbergen, JABBEKE (31), OOSTENDE (32-59), Avond aan Zee (60-63), STENE bij OOSTENDE (64)

Van OOSTENDE naar HOLLANDSE GRENS (65-79)

Mijnen op strand (65), WENDUINE (66), BLANKENBERGE (66-77), ZEEBRUGGE (76-78) HEIST (78), KNOCKE (79), Hollandse grens (79)

VAN OOSTENDE NAAR DE IJZER.

Werksoldaten in Duinen, batterij (80-83), MARIAKERKE (84), MIDDELKERKE (86-93), WESTENDE - BAD, WESTENDE - STAD (94-109), LOMBARDZIJDE (110-112) WILSKERKE (113), LEFFINGE (115-116), SLIJPE (117-119), wegenrond overstromingsstrijd (120), ZEVEKOTE (121-123), Spermalie (126), ST- PEETERSKAPELLE (124-125), Rattévalle (126), MANNEKENSVERE (127), SCHORE (128-129), DE IJZER (130-131), LEKE (132), KEIEM (132); SNAASKERKE (133), GISTEL (133-137)

De dagen van de IJZERslag : april-mei 1915 (138-165)

POELKAPELLE (138-140), LANGEMARK (141-143), ST. JULIEN (St JORIS?) (143), ZONNEBEKE (144-145), Bos van HOUTHULST (146-147), weg POEKAPELLE - IEPER (146), STADEN (146), weg PILKEN - STEENSTRATE (147).

Gevechtsdagen aan de Somme : sept.-dec. 1916. (148-165).

SANCOURT (148), MORY (149), ERVILLERS (150), EROIFILLES (151), GOMIECOURT (152), ACHIET LE PETIT (153-154), weg MIRAUMONT- GRAND COURT (155), Ancre-beek (165), MIRAUMONT (154-156), IRLLES (157), PYS (157), Kruispunt IRLLES-BAPAUME (158), weg PYS - COURCELETTE (159), BIEFUILLERS (159), FAVREUIL (160), BAPAUME (160)161), FRÉMICOURT (161), DOIGNIES (162), Kasteel weg BAPAUME - CAMBRAI (163), LAGNIECOURT (164), CAMBRAI (165),

Grote dagen (166 - ...)

Défilé voor keizer (166-167), te BEERNEM (166), Admiraal von SCHRÖDER (168), Verder foto's : soldaten, Geschut (170-173), mijnen bommen (172), houten kanon (173), munitie (174-175), luchtvaart (176), paskontrolé (177), Rood Kruis (178), Telefoon (178-179), Post (179), Garage (180), Smidse (181), voeding (182), ?? (183-184), huishoudelijke bezigheden, vermaak (185-187), poiniers (188), boerderijwerk (189-190), verder ... ?

Teksten bij hoofdstuk : Op weg van Brugge naar Oostende (28-64)

(31) Vlaamse herbergen: 'In de nieuwe kleine palingpot', 'In den sleutel', 'In de ark van Noë', Gemeentehuis van JABBEKE.

(32) OOSTENDE, ticht op de stad: Vroeger een versterkte stad waarvan de versterkingen deels door belegeringen verwoest werden en deels afgebroken in latere tijden.

Sinds ongeveer 80 jaar badplaats, die zich als de vermaardste onder zijn gelijken ontwikkelde met jaarlijks ongeveer 100.000 badgasten uit alle landen.

(33) Hoofdkerk St. Pieter en Paulus, door onze lieden 'De dom van Keulen', (der Kölner Dom) genoemd. Totaal moderne schepping in Gotische stijl. Daarnaast ~~blijfschotkrans~~ toren van de oude afgebrande kerk behouden.

(34). 1. Zicht op Leopoldlaan en kursaal, Kursaal door onze lieden het Olifantenhuis ('Elefantenhäus') genoemd is het brandpunt van het elegante badleven en een vroeger speelhol.

2. Op het Wapenplein waar, bij het optrekken van de wacht, ieder welke vrije tijd heeft, graag omtrent is.

3. De muziek komt !

4. Inspektie van de matrozen aan de haven.

(36) concert op het strand: De vele badkarren, op wielen staande huisjes, in de strandhoek bij de kursaal, vormen met het krioelend leven een echt dorpje. De badkarren vormen het prototype van de schaaps(herders,) karren (Schäferkarren).

(37) Zicht op Kursaal

(38)-Ingang van het Palace hotel, gesticht door de bekende Engelse "Salpeter koning" NORTH. Een indrukwekkend-komplex, omgeven met een uitgebreide wandelgang met heerlijk zicht op zee.

- Zicht van de lange wandelgang tussen de kolommen. De Zuilengang ongeveer 1 kilometer lang is over de ganse lengte voorzien van een glasoverdekking ter beschutting bij slecht weder.

(39) opgeblazen vuurtoren/overstaande zee op dijk

(40-41) op wacht.Zeezichten bij avond.

(42-43) afweergeschut/machinegeweer met matrozen boven onderstand.

(44) Militair badleven : vele duizenden Duitse soldaten, ook van ver landinwaarts liggende troepeneenheden, welke vroeger misschien nooit de zee gezien hadden, vonden verfrissing en versterking in de koele golven gedurende de zomer.

(45) Baden in zee.

(46) Oostendse visserstypen : In de bonte menigte van het modern badleven, geven die breedspakige ingezetenen de indruk van vreemde, zeldzame verschijningen.

(47) Uitkijkend naar het vliegtuig

(47) Belgische garnalvissers: met opgerolde kledij of in ganse kledij trekken met steeknetten op vangst door de branding.

(48) Oostendse haven: Landingsplaats der kanaalstoomboten naa Dover. Er is een zeevaartstation voor het intens internationaal verkeer naar Engeland.

(49).1. Baggerboot en onderzeeboot.

2. Vastgemeerde torpedoboten

3. Bij het invaren van torpedoboot : Alle wapens der moderne oorlogsvoering ter zee, van onderzeeboot tot marinevliegtuig staan met scheepswerven en allerhande werkplaatsen ten dienste van het Marinekorps, dat in het Duitse leger een plaats inneemt, enig in zijn soort.

(50) Binnenslepen door een torpedoboot van een neergeschoten Frans vliegtuig.

(51). Torpedoboten ter zee.

(52). Oorlogslazaret (-Stedelijke hospitaal)

(53) Leeszaal der manschappen (marine)

(54).Kerkgang (St. Josepskerk) De innerlijke toerusting der Duitse soldaten.

(55) Militaire concert in het Leopoldspark.

(56-57) In het Henriette (Maria Hendrika) park

(58) Kerkhof met gedenksteen

(59) Kerkhof bij militair hospitaal

(60-63) Avond aan zee.

(64) Dorp en Kommandoort te STENE bij OOSTENDE

Enkele andere teksten :

(70). De moderne badstad BLANKENBERGE wedijvert met OOSTENDE door zijn imponerend strand en mooie dijkwandelingen.

(97) (MIDDELKERKE), Belgische kinderen, achter het front naar school bijeengebracht en onderwezen door Duitse soldaten als leraars.

(120) (LOMBARDSIJDE): onmiddellijk bij het front liggende werd het door de vijand

verwoest. Het was zeer oud en tot in de XIIe eeuw een bloeiende haven. In zijn omgeving werd in 1600 een bloedige strijd gevoerd tussen de Spanjaarden en de Hollanders, deze laatste onder bevel van de prins van Oranje behaalden de overwinning.

(111), (LOMBARDZIJDE, vroeger een beroemd vissersbedevaartoord met mirakelbeeld.

(133) GISTEL wordt als bedevaartoord voor de H. Godelieve vermeld.

(130) Bij foto van soldaten en gevechtssuitrusting ! Zozegen zij er uit met onze schrapnelhoeden (helmen) en onze botaniseertrommel (bussen voor gasmaskers).

W. VERLONJE.

DE OOSTENDSE ARCHITECTUUR, KORTE NOTA BETREFFENDE DE ARCHITECT MENESSIONIER.

Naar aanleiding van de artikelenreeks van Norbert Hostyn is er stilaan een kentering ontstaan wat de appreciatie betreft van architecten en hun werk in het Oostendse. Naast het oeuvre van typische Oostendse architecten, zoals Dujardin en Daniels, waren ook andere architecten hier werkzaam. Een van hen is de minder bekende Brusselse architect Menessier.

Deze architect heeft minstens een drietal gebouwen te Oostende geconcipieerd. Een eerste was de in 1876 gebouwde villa van Lienaar op de hoek zeedijk en de Christinastraat.

Deze, nu verdwenen, villa Albert in renaissancestijl werd beheerst door een vrij grote toren. (1)

Het tweede gebouw eveneens op de zeedijk was een huis van 20 meter facade die de hoek van de zeedijk en de Hertstraat vormde. (2)

Nu zijn er twee mogelijkheden ; ofwel het Hôtel du Littoral ofwel het Hôtel Alexandra. We vermoeden dat we hieronder de eerste versie van het Hôtel du Littoral moeten verstaan, omdat de grond daarvan oorspronkelijk 20 x 20 meten bedroeg.

De signatuur Fobert die nu nog zichtbaar is in de gevel van 'Les heures claires' zou dan afkomstig zijn van de latere verbouwing van Hôtel du Littoral naar Littoral Palace.

Het derde gebouw was waarschijnlijk zijn eigen villa. Op 25 oktober 1877 kocht hij namelijk van Louis Delbouille 129 m in de Kimmelbergstraat (2), de toenmalige 'Rue de Vienne' (3). Daarop werd de nu ook verdwenen, villa Anna gebouwd, wat vermoedelijk wel gebouwd naar plannen van de genoemde architect. Die zal hoogstwaarschijnlijk de functie's van bouwheer en bouwmeester in dezelfde persoon verenigd hebben.

Waarschijnlijk zijn er nog gebouwen naar een concept van Menessier opgetrokken, maar hoe komen we die aan de weet ? Niet iedere architect laat ons zo'n triomfantelijke sporen na als de architect Antoine Dujardin met zijn-bij normale omstandigheden-onuitwisbare signatuur.

M. CONSTANDT.

(1) H. Kirch, La Saison d'Ostende en 1876, Luik, 1876, pp. 36-42.

(2) Op. cit.

(3) Akte verleden voor notaris van Caillie Oostende.

De genoemde Hyacinthe Kirch werd later directeur van het nieuwe Oostendse kursaal, dit van 1878 tot 1879. Hij overleed op 27/04/1880 te Parijs.

OOSTENDSE ARCHITECTUUR

Villa Albert

Hôtel Du Littoral

De zeedijkarchitectuur tussen Christinastraat en Hertstraat met op de hoeken Villa Albert en Villa Alexandra

VRAGEN ROND DE "MATHILDE" VAN OOSTENDE.

Voor mij ligt de rijk geïllustreerde catalogus van de tentoonstelling "Vlaamse maritieme Achterglasschilderijen" die gehouden wordt in het Nationaal Schaeepvaartmuseum te Antwerpen. Hij bevat twee afbeeldingen van de "Mathilde" van Oostende die gebouwd werd in 1850. De inlichtingen omtrent het schip werden verstrekt door het Stadsbestuur van Oostende.

Afbeeldingen en toelichting doen verschillende vragen rijzen. Vooreerst is er het uitzicht van het schip, een driemastbark, die op beide schilderijen identiek is. Het ene is uit 1851, het andere uit 1863, Nu bezit ik eveneens een achterglasschilderij van de "Mathilde", eveneens uit 1863. Het is een driemastbark, echter voorzien van een rokende schouw, wat laat veronderstellen dat een hulpstoommachine werd ingebouwd. De zijden van het schip zijn voorzien van geschilderde stukpoorten. (Deze gaven de schepen het uitzicht van een oorlogsbodem). Dit stelt ons voor een eerste vraagstuk.

De afbeelding van de "Mathilde" uit 1863, te zien in het Scheepvaartmuseum, vermeldt als kapitein: Jacques Muylaert. Mijn afbeelding uit het zelfde jaar vermeldt als kapitein: Jacques Dewilde. Deze laatste komt niet voor in de lijst van de kapiteins die afgedrukt wordt in de catalogus. Dit is een tweede vraagstuk.

Derde punt: De catalogus vermeldt dat de "Mathilde" vanaf 1896 dienst deed als schoolschip in het 2-de Handelsdok te Oostende. De vele afbeeldingen van dit schoolschip, op prentkaarten en dergelijke, tonen ons het tuigage van een DRIEMASTVOLSCHIP (fregat) en niet van een DRIEMASTBARK. Mijn vader, die gedurende korte tijd leerling was op deze scheepsjongensschool, heeft steeds beweerd dat het schip een afgedankt Engelse FREGAT was. In het werk "Les Ancêtres de notre Force Navale" van L. Leconte, worden enkele lijnen gewijd aan de "Mathilde" die gedurende een korte tijd aan de Staat werd verhuurd, ook o.a. als scheepsjongensschool. Voetnota nr.3. vermeldt het volgende: "Volgens M.A. de Burbure de Wesembeek had de "Mathilde" kanonnen aan boord, hetgeen door anderen wordt betwist. Wanneer de regering ophield het schip in huur te nemen werd het door de eigenaar VERKOCHT AAN EEN NOORSE FIRMA. Het schijnt dat een schilderij, de "Mathilde" voorstellend, zich voor 1950 bevond in het fort Napoleon.

Dit is dan het derde vraagstuk: Was de scheepsjongensschool, in het 2-de Handelsdok, werkelijk de "Mathilde" ? Het uitzicht en de tuigage wijzen er op dat zulks NIET HET GEVAL WAS. Wie kan ons antwoord geven op deze vragen, antwoord evenwel gesteund op JUISTE BEWLJZEN?

De scheepsjongensschool was tweeledig: de fregat en daarnaast de afgedankte maalboot "Leopold I.", ontdaan van raderen en machine. De Burbure schrijft dat deze maalboot deze functie vervulde vanaf 1909. Afstempelingen op prentkaarten bewijzen dat ze daar reeds veel vroeger lag, en zeker reeds in 1903.

Richard VERBANCK

EEN AANWINST VAN FORMAAT: GALA-UNIFORM ERE-BURGEMEESTER JAN PIERS.

Tijdens een plechtigheid in het Heemkundig Museum op 13 juni laatstleden, overhandigde Ere-burgemeester Piers zijn gala-uniform aan de Heemkring De Plate.

Inderdaad een aanwinst van formaat : geen mannequin bleek groot genoeg, zodat men noodgedwongen enkele ingrepen moest verrichten aan de armen en benen van een ledepop. De eigenlijke "installatie" van het uniform in het museum ging vooraf door een vertoning van de film "21 Jaar Burgemeester Piers", tijdens de welke men de Ere-burgemeester in alle mogelijke en onmogelijke toestanden kon herkennen. Ook de film kreeg "De Plate" ten geschenke.

Film en uniform zijn documenten van een verdwenen tijd : deze der "golden fifties en sixties" : toen alles nog kon, toen niets te duur was voor de "koningin der Badsteden". Het zijn blijvende getuigenissen van het voorbije Piers-tijdperk.

IN MEMORIAM

Met verslagenheid vernamen we in juli het overlijden van ons geacht lid John HERMANS. We kenden, zoals vele Costendenaars John HERMANS al een dertigtal jaren. Hij had naam verworven als journalist en had steeds in de bres gestaan voor al hetgene wat Oostende nuttig kon zijn. John HERMANS was medestichter geweest van "De Plate" in 1956 en was zelfs gedurende verschillende jaren bestuurslid geweest. "DE PLATE" is hij steeds trouw gebleven. Een zijner laatste daden was als laatste voorzitter van het koorgezelschap "HET LOZE VISSERTJE" De zorgen dat het vaandel en een paar kledingstukken van die vereniging op 7 maart j.l. officieel in het heemkundig museum overhandigd werd. We zijn er hem nog dankbaar voor.

We bieden in naam van "DE PLATE" aan Mevr. J. HERMANS en familie onze oprechte bliken van deelneming aan.

A. VAN ISEGHEM
Voorzitter.

VOORINTEKENING BOEK BOWENS

"NAUWKEURIGE BESCHRIJVING DER OUDE EN BEROEMDE ZEE-STAD OOSTENDE, GELEGEN IN OOSTENRIJKSCH VLAENDEREN; VAN HAREN OORSPRONG, ... EN ANDERE MERKWEERDIGE GEBEURTENISSEN VAN DE VROEGSTE TIJDEN AF TOT HET JAER 1787", door Jonkheer Jacobus BOWENS.

De Kamer voor Handel en Nijverheid van het arrondissement Oostende laat een fac-simile uitgave van bovenvermeld werk verschijnen in halve band, rug bekleed met rexine-antiek, platen bekleed met papier-antiek gekleurd. 410 bladzijden, in twee delen. Genummerde op lage tot max. 500. Wie bestelt bij voorintekening krijgt zijn naam ingedrukt in het boek. Prijs; 2.750,-frs tot 30 sept 1981 (na deze datum is de prijs: 3.900,-frs). Bedrag te storten op rekening 622-3155570-96 van de Kamer voor Handel en Nijverheid, arr. Oostende.

PROVINCIALE PRIJS VOOR VOLKSKUNDE 1982

Bij toepassing van de beslissing van de Bestendige Deputatie van de Provincieraad dd. 15 mei 1966 looft de Provincie West-Vlaanderen beurtelings een prijs uit voor Geschiedenis en voor Volkskunde.

Volgens de beslissing van de Bestendige Deputatie dd. 9 april 1981 is de prijs in 1982 bestemd voor Volkskunde.

Het reglement kan bekomen worden vij de Provinciale voor Cultuur. Leppold III laan, 41. 8200 Brugge.

Wie kan helpen?

Volgend jaar (1982) is het honderd jaar geleden dat de eerste vrouw aan de Rijksuniversiteit te Gent kwam studeren. Dit feit zal herdacht worden met een publikatie en een tentoonstelling over de Gentse studentinnen tussen 1882 en 1930. Daar te Oostende de bevolkingsregisters tijdens de oorlog vernield werden, ontbreken alle biografische gegevens over de volgende Oostendse meisjes : FOUQUET, Josephine (° 1898), KOPP, Elza (° 1902), VAN MEERBEEK, Marie-Thérèse (° 1903), FEYTMANS, Germaine (° 1903) FEYTMANS Denise (° 1905), FEYTMANS, Anne-Marie (° 1907), FEYTMANS, Elise (° 1909), VERHASSELT, Denise (° 1911).

Wie kan ons helpen hen op te sporen of wie kan ons volgende biografische gegevens verstrekken : geboortedatum, eventuele overlijdensdatum, naam en beroep van echtgenoot, later beroep van studentin.

Wie over inlichtingen beschikt kan steeds terecht op volgend adres :

Het Archief van de Rijksuniversiteit te Gent,
Onderbergen 1,
9000 Gent
tel. 091/ 23.26.06

Anne-Marie SIMON-VAN DER MEERSCH.

BOEKENNIEUWTJES.

- Prof. Roland Beyen stelde de catalogus samen voor een recente tentoonstelling over het leven en werk van de Frans-Vlaamse dichter Michel de Ghelderode, die regelmatig verpozing zocht aan onze kust, meer bepaald te Oostende, De volledige titelbeschrijving van deze catalogus-in-boekworm: BEYEN (Roland), "Michel De Ghelderode, ou, La comédie des apparences. Exposition: Paris, Centre Georges Pompidou: 27/2 - 7/4/1980 et Bruxelles, Bibliothèque royale Albert Ier: 26/4 - 7/7/1980. Catalogus! Eventueel te bestellen bij het: Ministerie van de Franse Cultuur, Bestuur van Internationale Culturele Betrekkingen, Kortenberglaan 158, 1040 Brussel. De catalogus werd in 1980 met zorg uitgegeven en telt 254 bladzijden; de kostprijs is mij onbekend.

- De heren René Rotsaert en Romain Dawulf-Heus bestudeerden de "Volkstelling, 1814. Deel 13: Oostende". Voor genealogen en lokale vorsers een vette kluit waar heel wat te vinden is over onze verre voorouders en verwanten. Het boek in-4° werd uitgegeven in 1980 te Brugge door de "Vlaamse Vereniging voor Familiekunde - Gouw West-Vlaanderen" (Biekerfstraat 3, 8000 Brugge), telt 268 bladzijden, kost 300,-F en wordt te koop gesteld in het Museum van "De Plate" op het Wapenplein. Misschien eens een gelegenheid om ons keurig Museum, voor de eerste maal of opnieuw, te bezoeken op zaterdagmorgen, tussen 10 en 12 uur? Leden van onze Oostendse Heemkundige Kring hebben altijd gratis toegang!

Emiel SMISSAERT.

DUITS FOTOALBUM OORLOG 1914-18.

In verband met het artikel van A.K. : "Brugge krijgt een lapidarium" (Brugsch Handelsblad 20/3/81, blz. 20) wordt melding gemaakt van een Duitse huldegedenksteen welke afgebeeld is op blz. 26 en 27 van het "Kriegs Album des Marine Korps - Flandren 1914". Daar deze gegevens overeenstemmen uit dezelfde blz. van het op blz. 26 onvolledig fotoalbum is meteen de titel ervan gekend.

W.V.

IN DIT NUMMER.

blz 2. G. BILLIET: Uit de bibliografie van Oostende (5) Antony Valabrègue (aanv.3.)
blz. 6 en 32 : E. SMISSAERT: Boeknieuws;
blz. 7.: N. HOSTYN : Potentiele kiezers te Oostende. 1818;
blz. 9.: J. DEVOS; Project Oostendse Pers;
blz. 10.: O. VILKIN : S.E.O.;
blz. 11: N. HOSTYN: Vergeten Oostendse schilders. XVI. Henri PERMEKE (2);
blz. 14: F. MENU: Honderd jaar "Nut en Vermaak" (2);
blz. 25: N. HOSTYN: Oostendse muziekgeschiedenis XIV ;
blz. 26 en 32 : W. VERLONJE: Duits foto - album 1914-1918;
blz. 28 : M. CONSTANDT : Oostendse architectuur : Menessier ;
Blz. 30 : R. VERBANCK: "Vragen rond de Mathilde van Oostende".

HET HEEMKUNDIG MUSEUM.

is nog iedere dag van September geopend van 10 tot 12 uur en van 15 tot 17 uur.
(De dinsdagen niet).

TEKSTOVERNAME UIT "DE PLATE" STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE.

De laatste

uitgegeven boeken

zijn **ALTIJD**

te verkrijgen bij

INTERNATIONALE BOEKHANDEL
N. V.

Adolf Buylstraat 33

8400 - Oostende Tel. 70.17.33

en in haar bijhuizen

